

HLASY NÁRODA

VOICES OF THE NATION

MĚSÍČNÍK ČESKÉ MISIE V CHICAGU

No 10/2021

Cena \$ 2.50

OCTOBER 2021

Co to znamená kráčet za Ježíšem?

Přinášíme homilii papeže Františka při bohoslužbě k zakončení 52. mezinárodního eucharistického kongresu v Budapešti v neděli 12. září 2021.

U Cesareje Filipovy se Ježíš ptá učedníků: "Ale za koho mě pokládáte vy?" (Mk 8,29). Tato otázka staví učedníky do rozpaků a představuje zlomový bod na jejich cestě s Mistrem. Ježíše dobře znali, už nebyli začátečníci: znali ho, byli svědky mnoha zázraků, jeho učení na ně udělalo dojem, následovali ho všude, kam šel. Přesto ještě nemysleli jako On. Chyběl rozhodující krok od obdivu k Ježíši k jeho napodobování. I dnes se nás Pán, upíraje svůj pohled na každého z nás, osobně ptá: "Ale kým jsem já pro tebe?". Kdo jsem pro vás? Je to otázka, která se obrací na každého z nás a nežádá pouze přesnou odpověď z katechismu, ale osobní odpověď, odpověď životem.

Z této odpovědi vychází obnova učednictví. Prohlašuje ve třech krocích, které učedníci udělali a které můžeme udělat i my: prvním je hlásání Ježíše, druhým je rozlišování s Ježíšem a třetím je chůze za Ježíšem.

1. Hlásání Ježíše. Na otázku: "Ale za koho mě pokládáte vy?" Petr jako zástupce celé skupiny odpověděl: "Ty jsi Kristus." Petr vše řekne několika slovy, odpověď je správná, ale překvapivě po tomto poznání Ježíš nařizuje "přísně o něm s nikým nemluvit" (v. 30). Ptáme se, proč tak drastický zákaz? Z jednoho konkrétního důvodu: říci, že Ježíš je Kristus, Mesiáš, je sice přesné, ale neúplné. Vždy existuje riziko, že bude vyhlášeno falešné mesiášství podle lidí, a ne podle Boha. Od tohoto okamžiku tedy Ježíš začíná zjevovat svou identitu, svou velikonoční identitu, kterou nacházíme v eucharistii. Vysvětluje, že jeho poslání mělo vyvrcholit, ano, ve slávě vzkříšení, ale projít ponižením na kříži. Jinými slovy, uskutečňovalo by se podle Boží moudrosti, která, říká svatý Pavel, "není z tohoto věku ani od vládců tohoto světa" (1 Kor 2,6). Ježíš mlčí o své mesiášské identitě, ale ne o kříži, který ho čeká. Naopak - poznamenává evangelista - Ježíš začíná "otevřeně učit" (Mk 8,32), že "Syn člověka musí velmi trpět, být zavržen staršími, velekněžími a zákoníky, být zabít a po třech dnech vstát z mrtvých" (v. 31).

Tváří v tvář tomuto Ježíšovu šokujícímu oznámení můžeme i my žasnout. I my bychom chtěli mocného mesiáše místo ukřižovaného služebníka. Eucharistie stojí před námi, aby nám připomínala, kdo je Bůh. Nečiní tak slovy, ale konkrétně, ukazuje nám Boha jako rozlámaný chléb, jako ukřižovanou a

darovanou Lásku. Můžeme přidat spoustu obrádů, ale Pán zůstává v jednoduchosti Chleba, který se nechává lámat, rozdávat a jíst. Je tu, aby nás zachránil, a aby nás zachránil, stává se služebníkem; aby nám dal život, umírá. Je dobré, abychom se nechali ohromit Ježíšovým oznámením. A zde se otevírá toto hlásání Ježíše, otevírá se druhý krok.

2. Rozlišování s Ježíšem. Tváří v tvář Pánovu oznámení je Petrova reakce typicky lidská: když se objeví kříž, vyhlídka na bolest, člověk se vzbouří. A Petr, poté co vyznal Ježíšovu mesiášskou povahu, je pohoršen Mistrovými slovy a snaží se ho odradit od další cesty. Kříž není nikdy v módě, draží bratři a sestry, kříž není nikdy v módě: dnes stejně jako v minulosti. Uzdravuje však naše nitro. Právě před Ukřižovaným prožíváme blahodárný vnitřní boj, hořký konflikt mezi "smýšlením podle Boha" a "smýšlením podle lidí". Na jedné straně je tu Boží logika, která je logikou pokorné lásky. Boží cesta se vyhýbá veškerému vnučování, okázalosti a triumfalismu a vždy směřuje k dobru druhých, a to až k sebeobětování. Na druhé straně je tu "myšlení podle lidí". Je to logika světa, světskost, upnutá na čest a privilegia, zaměřená na prestiž a úspěch, kde záleží na významu a síle, na to, co přitahuje pozornost většiny a umí se prosadit před ostatními.

Oslepen touto perspektivou si Petr vezme Ježíše stranou a začne mu domlouvat. Předtím ho vyznal, teď ho kárá. Může se nám také stát, že Pána odložíme "stranou", že ho zastrčíme do kouta svého srdce, že se budeme nadále považovat za nábožné a dobré a půjdeme si svou vlastní cestou, aniž bychom se nechali ovládnout Ježíšovou logikou. A v tom je pravda: On nás v tomto vnitřním zápase doprovází, protože chce, abychom si stejně jako apoštolové vybrali jeho stranu. Existuje Boží strana a strana světa. Rozdíl není mezi věřícími a nevěřícími. Zásadní rozdíl je mezi pravým Bohem a bohem našeho ega. Jak vzdálený je ten, který v tichosti vládne na kříži, od falešného boha, který by chtěl vládnout silou a umlčet naše nepřátele! Jak se liší Kristus, který se nabízí jen s láskou, od mocných a vítězných mesiášů, kterým svět lichotí! Ježíš námi otřásá, nespokojí se s prohlášeními víry, žádá nás, abychom očistili svou zbožnost před jeho křížem, před eucharistií. Je dobré, abychom byli v adoraci před eucharistií a rozjímali o křehkosti Boha. Věnujme čas adoraci, způsobu modlitby, na který příliš zapomínáme. Věnujme čas adoraci. Dovolme Ježíši, živému Chlebu, aby uzdravil naši uza-

vřenost a otevřel nás sdílení, aby nás uzdravil z naší strnulosti a uzavřenosti do sebe; osvobod' se z ochromujícího otroctví obhajoby svého obrazu, inspirujme se k tomu, abychom ho následovali tam, kam nás chce vést on, ne kam chci já. A tak se dostáváme ke třetímu kroku.

3. Cesta za Ježíšem, ale také cesta s Ježíšem. "Z cesty, satane, jdi za mne" (v. 33). Takto Ježíš přivádí Petra zpět k sobě, a to srdečným a silným příkazem. Ale Pán, když něco přikazuje, je skutečně připraven to dát. A Petr přijímá milost udělat "krok zpět". Křesťanská cesta není honbou za úspěchem, ale začíná krokem zpět - pamatujte si to, křesťanská cesta začíná krokem zpět, osvobozující orientaci ven, vymaněním se z pozice centra života. Tehdy Petr poznává, že středem není jeho Ježíš, ale pravý Ježíš. Stále bude padat, ale od odpuštění k odpuštění bude stále lépe poznávat Boží tvář. A od neplodného obdivu ke Kristu přejde ke konkrétnímu napodobování Krista.

Co to znamená kráčet za Ježíšem? Znamená to jít v životě kupředu se stejnou důvěrou jako on, totiž že jsme milované Boží děti. Znamená to jít stejným způsobem jako Mistr, který přišel, aby sloužil, a ne aby si nechal sloužit (srov. Mk 10,45). Kráčet za Ježíšem znamená každý den směřovat své kroky k bratrovi nebo sestře. K tomu nás vybízí eucharistie: cítit se jako jedno tělo, lámat se pro druhé. Draží bratři a sestry, dovolme, aby nás setkání s Ježíšem v eucharistii proměnilo, jako proměnilo velké a odvážné světce, které uctíváte, mám na mysli svatého Štěpána a svatou Alžbětu. Stejně jako oni se nespokojíme s málem, nespokojíme se s vírou, která žije z rituálů a opakování, ale otevřeme se skandální novosti ukřižovaného a zmrtvýchvstaleho Boha, Chleba zlomeného, aby dal světu život. Budeme se radovat a budeme přinášet radost.

Tento Mezinárodní eucharistický kongres je místem na cestě, ale ať je především místem na začátku cesty. Protože cesta za Ježíšem nás vybízí, abychom se dívali dopředu, abychom vítali zlomový bod milosti, abychom v sobě každý den oživovali otázku, kterou stejně jako v Cesareji Filipové Pán adresuje každému z nás, svým učedníkům: Ale ty, ty, za koho mě pokládáš?

*Podle české sekce
Vatican News*

*Foto na titulní straně:
Eucharistie a její symboly*

Před Svátostí touto slavnou v úctě skloňme kolena

Sióne, chval Spasitele,
Pastýře a Učitele,
chvalozpěvy jemu pěj.
Jak jen můžeš, chval ho stále,
vše je málo k jeho chvále,
celou duší se mu vzdej.

Zcela zvláštní předmět chvály,
živý chléb, zdroj žití stálý
oslavujeme s radostí.
Jím u společného stolu
družinu svých apoštolů
Ježíš prvně pohostil.

Naplno ať zazní chvála,
aby duše zajásala,
radostná a nadšená.
Svátek svátosti se koná
na památku dne, kdy ona
byla ustanovena.

V ní Král nový získal vládu,
obětí Nového řádu
ukončen je Starý věk.
Staré zašlo, nové vzkvetlo,
Pravda vydala své světlo,
noc se dala na útěk.

Co sám Kristus tehdy konal,
to nám činit přikazoval
ke své věčné paměti.
V tom jej církev následuje,
chléb a víno proměňuje
v spasitelné oběti.

Křesťanům se věřit dává,
chléb že se tu tělem stává,
víno v krev se promění.
Co se myslí, oku skrývá,
to poznává víra živá
jako Boží zjevení.

**Klaním se Ti vroucně,
skrytý Bože náš,
jenž tu ve svátosti sebe ukrýváš.
Zrak i hmat i chuť
tu klame mysl mou,
jenom sluchu svému
věřím s jistotou.
Na kříži jsi tajil
jenom Božství své,
zde však také skryto
člověčenství Tvé.
Ran Tvých jako Tomáš
vidět nežádám,
že jsi Pán a Bůh můj,
vroucně vyznávám.
Abych v Tebe věřil,
to mi račiž dát,
uč mě v Tebe doufat,
Tebe milovat.
Amen.**

Pod různými způsoby
sám Bůh živý je tu s námi
v chleba, vína způsobě.
Pokrm těla, nápoj krve,
Kristus je však celý v prvé,
celý v druhé podobě.

Přijímáš-li, zůstal celý,
neláme se, nerozdělí,
celý se vždy požívá.
Tisíce ho přijímají,
všichni celého však mají,
aniž z celku ubývá.

Dobří, zlí ho požívají,
nestejný však úděl mají,
život nebo prokletí.
Zlým je k smrti, dobrým k žití;
jedny hubí, druhé sytí
téhož chleba přijetí.

Svátostný chléb když se láme,
v každé části požíváme
tělo Páně v celosti.
Podstata je nezměnná,
dále trvá nedotčená
moc a síla svátosti.

Chléb andělský přetajemně
stal se chlebem dětí země,
které zdvihá k božské cti.
Předobrazem v Izákovi,
zpodoben pak v beránkovi,
v maně dané na poušti.

Pastýři náš, Chlebe živý,
Ježíši, buď milostivý,
dej nám spatřit rajskej jas.
Bože mocný, převeliký
dědici a spolčníky
svatých v nebi učin nás.

*Sekvence Lauda Sion Salvatore,
složil sv. Tomáš Akvinský († 1274)
Kancionál č. 717*

LITURGICKÁ ČTENÍ

29.neděle v mezidobí - 17. října 2021

1. ČTENÍ - Iz 53, 10-11

Čtení z knihy proroka Izaiáše.

Hospodinu se zalíbilo zdrtit svého Služebníka utrpením; jestliže dá na usmíření svůj život, užijí potomstvo, které bude žít dlouho, skrze něho se zdaří Hospodinův plán. Pro útrapy své duše uvidí světlo, nasytí se svým poznáním. Můj spravedlivý Služebník ospravedlní mnohé, neboť sám ponese jejich viny.

2. ČTENÍ - Žid 4, 14-16

Čtení z listu Židům.

Bratři! Máme vynikajícího velekněze, který prošel až do nejvyššího nebe: je to Ježíš, Boží Syn. Proto se pevně držíme svého vyznání. Náš velekněz není takový, že by nebyl schopen mít soucit s námi, slabými. Naopak! Vždyť on sám byl vyzkoušen ve všem možném jako my, ale nikdy se nedopustil hříchu. Přistupujme tedy s důvěrou k trůnu milosti, abychom dosáhli milosrdenství a nalezi milost, kdykoli potřebujeme pomoci.

EVANGELIUM - Mk 10, 35-45

Slova svatého evangelia podle Marka.

K Ježíšovi přistoupili Zebedeovi synové Jakub a Jan a řekli mu: „Mistře, rádi bychom, kdybys nám splnil, oč tě požádáme.“ Odpověděl jim: „Co chcete, abych pro vás udělal?“ Řekli mu: „Dej, ať v tvé slávě zasedneme jeden po tvé pravici a druhý po tvé levici.“ Ale Ježíš jim řekl: „Nevíte, co chcete. Můžete pít kalich, který já piji, nebo dát se ponořit v křest, ve který já budu ponořen?“ Oni mu odpověděli: „Můžeme!“ Ježíš jim řekl: „Kalich, který já piji, pít budete, a v křest, ve který já budu ponořen, ponoření budete. Ale posadit po mé pravici nebo levici není má věc, nýbrž je pro ty, kterým je to připraveno.“ Když to slyšelo ostatních deset, rozmrzeli se na Jakuba a Jana. Ježíš si je zavolal a řekl jim: „Víte, že ti, kdo se pokládají za panovníky, tvrdě vládnou národům a velmoži dávají cítit svou moc. Mezi vámi však tomu tak nebude. Ale kdo by chtěl být mezi vámi veliký, ať je vašim služebníkem, a kdo by chtěl být mezi vámi první, ať je otrokem všech. Vždyť ani Syn člověka nepřišel, aby si nechal sloužit, ale aby sloužil a dal svůj život jako výkupné za všechny.“

30.neděle v mezidobí - 24. října 2021

1. ČTENÍ - Jer 31, 7-9

Čtení z knihy proroka Jeremiáše.

Tak praví Hospodin: „Oslavujte Jakuba, jásejte nad prvním z národů, ať je slyšet váš jásot: Zachránil Hospodin svůj národ, zbytky Izraele! Hle, přivedu je nazpět ze severní země, shromáždím je od končin země; slepí a kulhaví budou mezi nimi, spolu se ženami v naději a nedělkami; veliký zástup bude těch, kteří se sem vrátí. Přicházejí s pláčem, ale útěchou je doprovázím; přivedu je k vodním proudům přímou cestou, na níž neklopýtnou. Stal jsem se totiž Izraeli otcem, Efraim je mým prvorozencem.“

2. ČTENÍ - Žid 5, 1-6

Čtení z listu Židům.

Každý velekněz je brán z lidu a bývá ustanoven pro lid v jeho záležitostech u Boha, aby podával dary a oběti i za hříchy. Protože sám je stejně podroben slabosti, je schopen cítit s chybujícími a bloudícími. A proto musí podávat oběti za hřích sám za sebe jako za ostatní lidi. Nikdo si však nemůže tu důstojnost vzít sám, nýbrž musí být povolán od Boha jako Áron. Tak si ani Kristus nepřisvojil slávu velekněžství sám, ale dal mu ji ten, který mu řekl: Ty jsi můj syn, já jsem tě dnes zplodil, jak říká i na jiném místě: Ty jsi kněz navěky podle řádu Melchizedechova.

EVANGELIUM - Mk 10, 46-52

Slova svatého evangelia podle Marka.

Když Ježíš a jeho učedníci s velkým zástupem vycházeli z Jericha, seděl u cesty slepý žebrák - Timaiův syn Bartimaios. Jakmile uslyšel, že je to Ježíš Nazaretský, začal volat: „Synu Davidův, Ježíši, smiluj se nade mnou!“ Mnozí ho okřikovali, aby mlčel. On však křičel ještě víc: „Synu Davidův, smiluj se nade mnou!“ Ježíš se zastavil a řekl: „Zavolejte ho!“ Zavolali tedy toho slepce a řekli mu: „Buď dobré mysli, vstaň, volá tě!“ On odhodil plášť, vyskočil a přišel k Ježíšovi. Ježíš se ho zeptal: „Co chceš, abych pro tebe udělal?“ Slepce odpověděl: „Mistře, ať vidím!“ Ježíš mu řekl: „Jdi, tvá víra tě zachránila!“ A ihned začal vidět a šel tou cestou za ním.

31.neděle v mezidobí - 31. října 2021

1. ČTENÍ - Dt 6, 2-6

Čtení z páté knihy Mojžíšovy

Mojžíš řekl lidu: „Boj se Hospodina svého Boha, a zachovávej všechny jeho zákony a příkazy, které já ti přikazuji - ty, tvůj syn a syn tvého syna - po všechny dny svého života, abys byl dlouho živ. Slyš, Izraeli, svědomitě je zachovávej, aby se ti dobře vedlo, abyste se velmi rozmnožili, jak to slíbil Hospodin, Bůh tvých otců, že ti dá zemi oplývající mlékem a medem. Slyš, Izraeli, Hospodin je náš Bůh, Hospodin je jediný. Miluj Hospodina, svého Boha, celým srdcem, celou duší a celou svou silou! Ať tato slova, která ti dnes přikazuji, zůstanou v tvém srdci!“

2. ČTENÍ - Žid 7,23-28

Čtení z listu Židům.

Bratři! V době starozákonní mnozí se stávali kněžími, protože umírali, a nemohli tedy jimi být stále; Ježíš však je navěky, a proto jeho kněžství nepřechází na někoho jiného. Proto také je schopen přinést navždy spásu těm, kdo skrze něho přicházejí k Bohu, neboť je stále živ, aby se za ně přimlouval. Ano, právě takového velekněze jsme potřebovali: aby byl svatý, nevinný, neposkvrněný, oddělený od hříšníků, vyvýšený nad nebesa, který nemá zapotřebí, jako jiní veleknězi, stále a stále podávat oběti nejprve za hříchy vlastní a teprve potom za hříchy lidu. Ježíš to učinil jednou provždy, když sám sebe přinesl v oběť. Zákon totiž ustanovuje za velekněze lidi, kteří jsou podrobeni slabosti; ale ona přísaha - pozdější než Zákon - ustanovuje Syna, který dosáhl dokonalosti navěky.

EVANGELIUM - Mk 12, 28b-34

Slova svatého evangelia podle Marka.

Jeden z učitelů Zákona přistoupil k Ježíšovi a zeptal se ho: „Které přikázání je první ze všech?“ Ježíš odpověděl: „První je toto: 'Slyš, Izraeli! Hospodin, náš Bůh, je jediný Pán. Proto miluj Pána, svého Boha, celým svým srdcem, celou svou duší, celou svou myslí a celou svou silou.' Druhé je toto: 'Miluj svého bližního jako sám sebe.' Žádné jiné přikázání není větší než tato.“ Učitel Zákona mu na to řekl: „Správně, Mistře, podle pravdy jsi řekl, že on je jediný a není jiného kromě něho a milovat ho celým srdcem, celým rozumem a celou silou a milovat bližního jako sám sebe je víc než všechny oběti a dary.“ Když Ježíš viděl, že učitel Zákona odpověděl rozumně, řekl mu: „Nejsi daleko od Božího království.“ A nikdo se už neodvážil dát mu nějakou otázku.

Slavnost Všech svatých 1. listopadu 2021

1. ČTENÍ - Zj 7, 2-4.9-14

Čtení z knihy Zjevení svatého apoštola Jana.

Já, Jan, viděl jsem, jak od východu slunce vystupuje jiný anděl. Držel v ruce pečeti živého Boha a zvolal silným hlasem na ty čtyři anděly, kterým bylo dáno škodit zemi i moři: „Neškodte zemi, ani moři, ani stromům, dokud nepoznamenáme na čele služebníky našeho Boha!“ A uslyšel jsem, kolik bylo těch poznamenaných: sto čtyřiačtyřicet tisíc ze všech kmenů izraelského lidu. Potom se podívám, a hle - veliký zástup, který by nikdo nespočítal, ze všech národů, kmenů, plemen a jazyků; stojí před trůnem a před Beránkem, oděni bílým rouchem, s palmami v rukou a volali mocným hlasem: „Za svou záchranu vděčíme našemu Bohu, který sedí na trůně, a Beránkovi!“ Všichni andělé, kteří stáli okolo trůnu, starců a čtyř bytostí, padli na tvář před trůnem, klaněli se Bohu a volali: „Amen. Chvála, sláva, moudrost, díky, čest, moc a síla přísluší našemu Bohu na věčné věky! Amen.“ Tu na mě promluvil jeden ze starců a zeptal se mě: „Kdo jsou tihle zde v bílém rouchu a odkud přišli?“ Odpověděl jsem mu: „Můj pane, to víš ty.“ Řekl mi: „To jsou ti, kdo přicházejí z velikého soužení; roucho si do běla vyprali v Beránkově krvi.“

2. ČTENÍ - 1 Jan 3, 1-3

Čtení z prvního listu svatého apoštola Jana.

Milovaní! Hleďte, jak velikou lásku nám Otec projevil, že se nejen smíme nazývat Božími dětmi, ale že jimi také jsme! Proto nás svět nezná, že nepoznal jeho. Milování, už teď jsme Boží děti. Ale čím budeme, není ještě zřejmé. Víme však, že až on se ukáže, budeme mu podobní, a proto ho budeme vidět tak, jak je. Každý, kdo skládá tuto naději v něho, uchovává se čistý, jako on je čistý.

EVANGELIUM - Mt 5, 1-12a

Slova svatého evangelia podle Matouše.

Když Ježíš uviděl zástupy, vystoupil na horu, a jak se posadil, přistoupili k němu jeho učedníci. Otevřel ústa a učil je: „Blahoslavení chudí v duchu, neboť jejich je nebeské království. Blahoslavení plačící, neboť oni budou potěšeni. Blahoslavení tiši, neboť oni dostanou zemi za dědictví. Blahoslavení, kdo lační a žízňají po spravedlnosti, neboť oni budou nasyceni. Blahoslavení

milosrdní, neboť oni dojdou milosrdenství. Blahoslavení čistého srdce, neboť oni budou vidět Boha. Blahoslavení tvůrci pokoje, neboť oni budou nazváni Božími syny. Blahoslavení, kdo jsou pronásledováni pro spravedlnost, neboť jejich je nebeské království. Blahoslavení jste, když vás budou kvůli mně tupit, pronásledovat a vyhaně vám připsovat každou špatnost; radujte se a jásejte, neboť máte v nebi velkou odměnu.“

32.neděle v mezidobí - 7.listopadu 2021**1. ČTENÍ - 1 Král 17, 10-16**

Čtení z první knihy Královské.

Prorok Eliáš šel do Sarepty. Přišel k bráně města, a hle - jedna vdova tam právě sbírala dříví. Zavolał ji a řekl: „Prosím, dej mi trochu vody v nádobě, abych se napil.“ Když mu pro ni šla, zavolał na ni: „Vezmi s sebou také kousek chleba!“ Ona odpověděla: „Jako že je živ Hospodin, tvůj Bůh, nemám nic upečeného, ale jen hrst mouky v hrnci a trochu oleje ve džbánu. Právě sbírám pár kousků dřeva, pak půjdu a upeču z toho sobě i svému synu. Najíme se a umřeme.“ Eliáš jí řekl: „Buď bez starosti, jdi a udělej, jak jsi řekla. Nejdřív z toho upeč mně malou placku a přines mi to, pak půjdeš a upečeš sobě a svému synu. Neboť tak pravi Hospodin, Bůh Izraele: Nevyprázdní se hrnec s moukou a neubude ve džbánu s olejem až do dne, kdy Hospodin sešle déšť na zemi!“ Ona tedy šla a udělala podle Eliášových slov a jedla ona, on i její syn po drahý čas. Z hrnce se mouka nevyprázdnila a ze džbánu oleje neubývalo podle Hospodinova slova, které promluvil skrze Eliáše.

2. ČTENÍ - Žid 9, 24-28

Čtení z listu Židům.

Kristus nevešel do svatyně, zbudované lidskýma rukama, která je jenom napodobeninou té pravé, ale do samého nebe, aby se teď staral o naše záležitosti u Boha. A není třeba, aby víckrát obětoval sám sebe, jako velekněz vchází do velesvatyně rok co rok s cizí krví, jinak by byl musel trpět už mnohokrát od stvoření světa. Ale zjevil se teď na konci věků jednou provždy, aby svou obětí odstranil hříchy. A jako je lidem určeno, že musí jednou umřít, a pak nastane soud, podobně je tomu i u Krista: když byl jednou podán v oběť, aby na sebe vzal hříchy celého množství lidí, objeví se podruhé - ne už pro hříchy - ale aby přinesl spásu těm, kteří na něho čekají.

EVANGELIUM - Mk 12, 38-44

Slova svatého evangelia podle Marka.

Ježíš učil zástupy: „Varujte se učitelů Zákona! Chodí rádi v dlouhých řízách, mají rádi pozdravy na ulicích, první sedadla v synagogách a čestná místa na hostinách; vyjídají vdovám domy pod záminkou dlouhých modliteb. Ty stihne tím přísnější soud.“ Potom se posadil proti chrámové pokladnici a díval se, jak lidé dávají do pokladnice peníze. Mnoho boháčů dávalo mnoho. Přišla také jedna chudá vdova a dala dvě drobné mince, asi tolik jako pár halířů. Zavolał své učedníky a řekl jim: „Amen, pravím vám: tato chudá vdova dala víc než všichni ostatní, kteří dávali do pokladnice. Všichni totiž tam dali ze svého nadbytku, ona však dala ze svého nedostatku. Dala všechno, co měla, celé své živobytí.“

ZPRÁVY Z VLASTI

Zprávy od 1. do 30. září 2021

Politické události

Česká republika před parlamentními volbami 2021

Volby do Poslanecké sněmovny se konají v pátek 8. října a sobotu 9. října 2021. V zahraničí o den dříve ve čtvrtek 7. října a v pátek 8. října. O hlasy voličů se uchází více než pět tisíc kandidátů za 22 uskupení, z nichž 17 kandiduje ve všech krajích a Praze - jde o stávající parlamentní strany - ANO, koalice Spolu (ODS, KDU-ČSL a TOP 09), koalice Piráti a Starostové a nezávislí, SPD, ČSSD a KSČM. Dále pak Zelení, Trikolora, Svobodní, Soukromníci, Přísaha, Volný blok, Aliance pro budoucnost, Hnutí Prameny, Otevřeme Česko normálnímu životu, Aliance národních sil, Koruna Česká, Švýcarská demokracie a Urza.cz. Jen v některých krajích pak kandidují další strany a uskupení - Moravané, Moravské zemské hnutí, Levice, Senioři 21, Volte Pravý Blok. Aby strana či koalice uspěla, musí celostátně přesáhnout hranici 5 procent hlasů. Poslední sněmovní volby se konaly 20. a 21. října 2017.

Hlavní a největší výzvou, které bude nová vláda čelit, je podle oslovených odborníků oblast veřejných financí. "Současná vláda reagovala na pandemii tím, že dramaticky zvýšila deficit státního rozpočtu. Takovou politiku nelze moc dlouho prodlužovat. Nepochybně přijde čas na splacení dnes dělaných dluhů, což bude nepříjemné pro kaž-

dou budoucí vládu, ať už bude její složení jakékoliv," říká Tomáš Kostecký ze Sociologického ústavu Akademie věd.

Podle sociologa a politologa Ondřeje Císaře ale i přesto nebude předvolebním debatám toto téma dominovat - podobně jako jiné důležité oblasti, jako jsou například projevy změny klimatu. Mnohem důležitější podle něj je momentálně postoj k premiéru Andreji Babišovi (ANO) než konkrétní programy. I podle sociologa Daniela Prokopa tak pro hodně lidí budou volby o obsahu, ale o politickém střetu.

Jedním z velkých témat, kterému se strany ve svých programech dostatečně nevěnují, je podle odborníků epidemie koronaviru. "Přistupují k ní, jako kdyby se už jednalo o vyřešený problém, tak to ale zdaleka není. Divím se tomu, protože vysoké počty nemocných a obětí a tvrdá omezení platily ještě před několika měsíci," podotýká analytička Michaela Kudmáčová. Napříč průzkumy nejvíce mezi lidmi před volbami rezonuje otázka celkového stavu zdravotnictví a udržitelnosti rozpočtu.

Důchody se ujímají předních příček v žebříčku volebních slibů již tradičně. "Chceme důchodovou reformu," stojí hned v začátku programového prohlášení vlády z roku 2018. Nepřipravila ji, ačkoliv ji ANO a ČSSD voličům slibovaly už před volbami. Ekonomka a rektorka Mendelovy univerzity Danuše Nerudová z Brna

oceňuje, že program Pirátů a starostů i koalice Spolu víceméně kopíruje závěry, ke kterým pod jejím vedením po dvou letech došla Komise pro spravedlivé důchody. "Ukazuje to, že jsme skutečně v komisi dosáhli konsenzu napříč politickým spektrem. Oba bloky staví na minimálním důchodu, všechny chtějí zjednodušit systém, chtějí řešit náročné profese," říká. Koalice ODS, TOP 09 a KDU-ČSL například slibuje, že každý dostane možnost platit procento svého důchodového pojištění přímo svým rodičům nebo prarodičům.

Piráti a starostové v programu rovněž píšou, že se zasadí o vyšší odměňování lidí, kteří dobrovolně pracují i v důchodovém věku. O tom, že by reforma důchodů musela patrně jít ruku v ruce se zvýšením věku odchodu do důchodu, ale všichni mlčí. Žádná strana neřeší nutné prolovení hranice 65 let. Hlavním heslem Babišovy kampaně do voleb se stal průměrný důchod 20 tisíc korun, kterého má země dosáhnout v roce 2025. Stejně láká na dvacetitísícový důchod i ČSSD, která chce vedle toho třeba i snížit průměrnou dobu důchodového pojištění ze 35 na 25 let.

Dalšími tématy předvolební kampaně jsou otázky školství a vzdělávání v Česku. Většina stran se v programech hlásí k propojení výuky na středních školách s praxí. Také zvýšení financí do školství i zvýšení platů učitelů se objevuje téměř ve všech volebních programech.

Epidemie koronaviru výrazně prohloubila bytovou krizi v Česku. Některé strany ve svých programech na tento problém narážejí, ačkoli ne jako na prioritní téma. Koalice Pirátů a STAN chce jed-

nak zrychlit stavební řízení a pro rizikové skupiny zajistit obecní či komunitní bydlení. Naopak koalice Spolu chce zvýhodnit hypotéku na první bydlení a snížit DPH u výstavby či rekonstrukce bytů.

Projevy klimatické změny jsou tento rok alarmující a politici by problém neměli ignorovat, tvrdí odborníci. Podle ekologů mají klimatické plány nejlépe zpracované Zelení a koalice Pirátů se starosty. Pozitivně hodnotí i program ČSSD nebo koalice Spolu..

Finanční část programů stran považují odborníci letos za nejzásadnější, a to i kvůli rekordnímu schodku, kterého státní rozpočet dosáhl. Ekonomové a sociologové finanční části programů výrazně kritizují, a to hlavně u hnutí ANO a koalice Spolu. Nepředstavují podle nich plán, jak veřejné finance zkrátit, a nepřiznávají, že je třeba zvýšit daně. Realistický pohled pak podle nich přináší subjekty, které nevylučují, že se po volbách budou muset zvyšovat některé daně, což jsou Piráti se starosty. Ke zvyšování daní se v programu tradičně hlásí levice. Sociální demokraté plánují přivést do státní kasy peníze třeba progresivním zdaněním osob s příjmy nad trojnásobek průměrné mzdy.

Ekonomika

Na Vánoce hrozí nedostatek některého zboží, upozorňují obchodníci

Poslední čtvrtinu roku můžou podle obchodníků poznamenat výpadky některého zboží. Na vánoční sezonu by ho tak v kamenných obchodech i na e-shopech mohl být nedostatek. Dovoz zboží prodává a komplikuje hlavně mezinárodní lodní doprava.

Kvůli vážnoucím dodávkám zboží a materiálů docházejí třeba notebooky, televize nebo plyšové hračky.

I když se obchodníci předzásobili, má určitá část sortimentu výpadky. Horší je teď dostupnost například u levných notebooků do patnácti tisíc korun. Obvykle jde před Vánoci přitom o jeden z nejprodávanejších produktů v segmentu elektroniky.

„Situace na trhu s čipy se podepisuje i na dostupnosti domácích spotřebičů, jako jsou třeba myčky, displeje, chytré televize a problematická je také dostupnost nových herních konzolí,“ dodala mluvčí Alzy.cz Daniela Chovancová.

V následujících měsících může být nedostatek plyšových hraček a kvůli nedostatku čipů také těch na dálkové ovládání.

Problémy s dodávkami mají i hudební nástroje. Dodací lhůty se prodlužují i na půl roku. Na Vánoce by tak mohl být nedostatek digitálních pian nebo některých druhů kytar a baskytar.

Porostou také ceny zboží, protože pozemní i letecká doprava mnohdy několikanásobně zdražily. Problémy jsou i s obalovým materiálem. Hlavně kartonové krabice stojí znatelně víc než dřív.

Krize v dopravě a nedostatku komponentů letos zasáhla téměř všechny obory a výroby. Za hrozící omezenou nabídkou jsou hlavně uzavírky ve velkých námořních přístavech a ještě stále přetrvávající následky uvážnutí přepravní lodí v Suezském průplavu.

Omezenou nabídku ale způsobuje i nedostatek komponentů. V poslední době asi nejzmiňovanější polovodiče mohou za nedostatek aut na trhu. Čipy jsou ale i téměř v každé elektronice, i tam se počítá s nižším počtem dodávek.

Kvůli vysoké poptávce na trhu chybí i další vstupní komponenty jako plasty, kovy nebo dřevo.

Kurzovní lístek

27. 9. 2021 (střed)

EUR, 1 25,445

Kanada, 1 17,176

USA, 1 21,735

Kultura

Dva tisíce fotografií.

Fotograf Josef Koudelka předal dar českému státu

Na dva tisíce fotografií, které reprezentují jeho celoživotní dílo, věnoval fotograf Josef Koudelka několika českým státním kulturním institucím. Největší část, 1800 položek včetně slavného cyklu *Invaze*, získá Uměleckoprůmyslové muzeum v Praze, další pak Národní muzeum a Moravská galerie v Brně. Na ministerstvu kultury se Koudelka sešel s šéfem resortu Lubomírem Zaorálkem (ČSSD), který mu poděkoval za celoživotní dílo, a přítomným novinářům oficiálně sdělili, že jednají o formě předání daru.

„Jsem ve věku, kdy vím, že moje léta jsou omezená, a snažím se většinu věcí, které jsou možné, dodělat. Měl jsem názor, že až tady jednou nebudu, nikdo se nebude moct dotknout toho, co jsem udělal. Teď zjišťuji, že mám 30 tisíc kontaktů filmu, které jsem za třicet let nafotografoval. Pro mě vždycky bylo na prvním místě fotografovat a cestovat. Teď, když nemůžu cestovat, snažím se dát do pořádku všechny věci, musím prohlédnout těch 30 tisíc kontaktů a zjistit, co tam je. Protože až tady nebudu, nikdo už to nezjistí,“ říká Koudelka.

Jednání o rozsáhlém daru světového fotografa jeho vlasti trvala mnoho let, doro-

vací smlouvy se postupně podepisují, další část se ještě připravuje. První část daru Uměleckoprůmyslovému muzeu (UPM) se smluvně uzavřela v roce 2018, kdy instituce u příležitosti Koudelkových 80. narozenin připravila jeho retrospektivu nazvanou *Návraty*.

Rozsáhlý dar pro UPM zahrnuje cykly *Začátky*, *Experimenty*, *Divadlo*, *Cikáni*, *Invaze*, *Exily*, *Panorama*, ale mimo jiné i dosud nepublikovaný soubor fotografií plakátů nasnímaných autorem v ulicích Prahy při invazi v srpnu 1968.

„Věřím, že moje nadace a muzeum budou spolupracovat a že pokud budu existovat, tak to ještě dáme dohromady. Pokud nebudu existovat, proto je tady nadace, která má tři členy, kteří mě dobře znají,“ řekl Koudelka. Nadační fond fotograf založil před dvěma lety, stojí v jeho čele a členy jsou jeho dlouholetí spoluhráčové Irena Šorfová, Jonathan Roquemoire a Stuart Alexander.

Josef Koudelka (1938) patří celosvětově k nejvýznamnějším fotografům 20. století. Díky svému souboru z invaze vojsk Varšavské smlouvy do Prahy dostal pozvání do agentury Magnum Photos a v roce 1974 se stal jejím členem. Po emigraci Koudelka cestoval po Evropě a vytvořil zásadní obrazové soubory *Gypsies* (Cikáni, 1975) a *Exiles* (Exily, 1988).

V roce 1978 obdržel Nadarovu cenu a o devět let později získal francouzské občanství. Jeho dílo oceňoval francouzský fotograf Henri Cartier-Bresson a česká kunsthistorička Anna Fárová. V současnosti fotograf střídavě žije ve Francii a Česku, a pokud mu to zdravotní stav

dovoluje, pokračuje v dokumentaci evropské krajiny a Blízkého východu.

Sport

Češi na paralympiádě vybojovali celkem osm medailí

Česká výprava zakončila paralympijské hry v Tokiu se ziskem osmi medailí. O další marně bojovala atletka a vlajkonoška Eva Datinská v hodu diskem, v deštivých podmínkách obsadila ve své doplňkové disciplíně deváté místo. Tato majitelka čtyř bronzů z předešlých paralympiád, předvedla nejdelší pokus 21,31 metru. Sprinterka Tereza Jakschová atakovala účast ve finále v běhu na 200 metrů a výkonem 26,81 obsadila desáté místo. Tomáš Pešek skončil ve střelbě z pistole na 25 metrů třiatřicátý.

Češi ziskem osmi cenných kovů překonali o jednu medaili bilanci z her v Riu de Janeiro 2016. O zlato se v Tokiu postarali boccista Adam Peška a lukostřelec David Drahonínský. Výprava má i tři stříbra a tři bronz.

Seznam českých medailistů z paralympiády v Tokiu: **Zlato (2):** David Drahonínský - lukostřelba (kladkový luk W1), Adam Peška - boccia (BC3). **Stříbro (2):** Amoš Petráček - plavání (50 metrů znak S4), David Drahonínský a Šárka Musilová - lukostřelba (smíšené týmy W1), Šárka Musilová - lukostřelba (kladkový luk W1). **Bronz (3):** Aleš Kisý - atletika (vrh koulí F53), Jiří Suchánek a Petr Svatoš - stolní tenis (družstva třída 3), Anna Luxová - atletika (vrh koulí F35).

Podle www.idnes.cz

Připravila

Dominika Brabcová

CÍRKEV DOMA A VE SVĚTĚ

Papež František na Slovensku

Přivítání Svatého otce na Slovensku

Papež František v neděli 12. září 2021 zahájil apoštolskou cestu na Slovensku. Svatého otce po příteli z Eucharistického kongresu v Budapešti odpoledne na bratislavském letišti přivítala slovenská prezidentka Zuzana Čaputová, biskupové a stovky věřících. Papež se s prezidentkou Čaputovou sešel ke krátkému osobnímu rozhovoru v salonku bratislavského letiště a pak se odebral na apoštolskou nunciaturu v Bratislavě. Zde se setkal se zástupci Ekumenické rady církví působících na Slovensku. Jednáni se zúčastnili představitelé jedenácti členských církví ekumenické rady, v níž má katolická církev status pozorovatele.

Papež ve svém projevu ke shromážděným ocenil možnost stát se „poutníkem na Slovensku“ a uvedl, že je rád, že jeho první setkání v členské zemi EU má ekumenický charakter. „*Je to znamení, že křesťanská víra je - a chce být - semenem jednoty a kvásem bratrství v této zemi.*“

Papež František připomněl mnohaleté ateistické pronásledování v Sovětském svazu, „*kdy byla náboženská svoboda tvrdě potlačována*“. Po pádu železné opony se podle něj svoboda vrátila. „*Nyní sdílíte podobnou zkušenost růstu, v níž přicházíte na to, jak krásné, ale také jak těžké je žít svou vírou ve svobodě.*“ Papež poté varoval Slováky před pokušením vrátit se do horšího otroctví: „*vnitřního otroctví*“.

Také připomněl evangelizační horlivost svatých Cyrila a Metoděje, kteří jsou známí jako „*apoštolové Slovanů*“. Papež pak nabídl dva návrhy, které mají pomoci obnovit svobodu a víru slovenských křesťanů: kontemplaci a akci. Na závěr svého vystoupení na ekumenickém setkání papež František vyjádřil naději, že by se všichni křesťané mohli jednoho dne opět sjednotit u eucharistického stolu Páně.

Před večerí se soukromě setkal se členy jezuitského řádu, jak je papežovým zvykem při zahraničních cestách.

Papež František se slovenskou prezidentkou Čaputovou

Druhý den cesty papeže na Slovensku v Bratislavě

Druhý den apoštolské cesty na Slovensku začal papež František návštěvou u prezidentky Zuzany Čaputové, odkud pokračoval do prezidentské zahrady na setkání s představiteli státu, občanské společnosti a diplomatického sboru. Slovenská prezidentka v uvítacím projevu nazvala Františka nositelem inspirace pro lidstvo: „*Vítáme vás nejen jako představitele jedné z největších duchovních rodin této planety a jejich hodnot, ale také a především jako nositele velmi potřebné inspirace pro budoucnost lidstva.*“

Papež František ve své promluvě vyzdvihl dva rysy slovenského národa „*sympatickou autenticitu*“ a „*pohostinnost*“, jejímž výrazem je ve slovanských zemích tradičně chléb a sůl. Chléb, o němž hovoří evangelium, nevybízí k hromadění, ale často je lámán, aby ho bylo dostatek pro všechny, soli viny není vedení kulturních válek, ale nenásilné a trpělivé rozsévání Božího království, především svědectvím lásky.

Před obědem se papež František potkal s biskupy, kněžími, zasvěcenými osobami, seminaristy a katechety v katedrále sv. Martina. V promluvě rozvíjel odpověď na otázku, co se očekává od dnešní církve, a to na základě trojice pojmů: svoboda, tvořivost a dialog.

„*Nepodléhejme pokušení velkoleposti a světského velikášství. Církev má být pokorná jako Ježíš, který se pro nás stal chudým, abychom zbohatli z jeho chudoby (2 Kor 8,9).*“ Prohlásil papež na úvod a připomenul, že je nezbytné ponořit se do reálného života lidí a dotazovat se, jaká duchovní očekávání lidé do církve vkládají? Podle papeže je to v první řadě svoboda, za kterou je třeba dennodenně bojovat. V souvislosti s druhým slovem – tvořivost – papež poukázal na svaté Cyrila a Metoděje, kteří projeví interkulturní kreativitu při tlumočení křesťanského poselství. A konečně s odkazem na poslední pojem – dialog – papež popsal církev, která kromě utváření ke vnitřní a odpovědné svobodě, tvořivosti a ponoru do dějin a kultury, dokáže podporovat společenství, přátelství a dialog mezi věřícími různých křesťanských vyznání a mezi národy. V závěru papež vyzdvihl důležitost odpuštění na příkladu jezuitského kardinála Korce, který v římských katakombách zapálil svíčku za své pronásledovatele a vyprošoval jim milosrdenství. „*Toto je evangelium, které roste v dějinách a životě skrze pokornou a trpělivou lásku,*“ uzavřel František setkání v bratislavské katedrále.

V podvečer papežův program pokračoval u sester Matky Terezy v centru Bieleho. Venku papeže očekávali farníci z petržalského kostela Svaté rodiny a dětský sbor. Soukromé setkání se obešlo bez oficiálních promluv, papež nicméně přítomné krátce spontánně pozdravil: „*Děkuji, že jste mě přijali! Sestrám velmi děkuji za jejich práci, kterou pomáhají a doprovázejí. Děkuji maminkám a tatínkům a všem dětem, že jsou zde v tuto chvíli. A Pán je také s námi: když jsme spolu, tak šťastní...*“

Druhý den svého pobytu na Slovensku papež zakončil setkáním se slovenskou židovskou komunitou na místě, kde kdysi stávala bratislavská synagoga, kterou koncem šedesátých let (1969) zbořil

Papež František na setkání se slovenskou židovskou komunitou

komunistický režim. Nyní zde Památník holocaustu připomíná 105 tisíc slovenských Židů, kteří zemřeli v koncentračních táborech. Papeže přivítal předseda Ústředního svazu židovských náboženských obcí v Slovenské republice, Richard Duda. Poté vystoupil prof. Lang, jeden z nemnoha slovenských Židů, kteří přežili holocaust, a po něm jedna ze sester voršilek popsala snahy svého řádu o záchranu Židů. V následné promluvě se papež František dotkl bolestné slovenské minulosti: „Bylo zde zneuctěno Boží jméno... Zde, před dějinami židovského národa, poznamenanými touto tragickou a nevýslovnou urážkou, se stydíme přiznat: kolikrát bylo nevýslovné jméno Nejvyššího použito k nelidským činům! Kolik utlačovatelů prohlásilo: „Bůh je s námi“, ale byli to oni, kdo nebyli s Bohem.“ Paměť nemůže a nesmí ustoupit zapomnění, protože bez předchozího sdílení a rozptýlení temnoty noci nenastane trvalé svítání, plynoucí z bratrství, pokračoval papež. Už nelze zastírat Boží obraz zářící v člověku. „Pomáhejme si v tom navzájem,“ vybízel papež.

Třetí den cesty papeže na Slovensku v Prešově a Košicích

V úterý ráno 14. září se papež František vydal do Prešova a Košic. Na prostranství před městskou sportovní halou v Prešově, kde jej očekávalo více než třicet tisíc poutníků, přivítal arcibiskup Babjak a spolu s ním na papamobilu projel mezi shromážděnými věřícími. Poté papež předsedal Božské liturgii sv. Jana Zlatoústého, sloužené částečně ve slovenštině a částečně v církevní slovanštině. Vzhledem k etnické různorodosti východního Slovenska zazněly některé modlitby rovněž rusínsky, ukrajinsky, maďarsky a romsky. V homilii se papež František inspiroval dnešním svátkem Povýšení svatého kříže.

„My“, hlásá svatý Pavel, „kážeme Krista ukřižovaného (...), Boží moc a Boží moudrost“. Na druhou stranu se apoštol netají tím, že kříž v očích lidské moudrosti představuje něco zcela jiného: je to „urážka“ a „hloupost“ (1 Kor 1,23-24). Kříž byl nástrojem smrti, a přesto z něj vzešel život. Bylo to něco, nač se nikdo nechtěl dívat, a přesto nám odhalil krásu Boží lásky. Proto je uctíván svatým Božím lidem a slaven v liturgii dnešního svátku. Evangelium svatého Jana nás vede a pomáhá nám vstoupit do tohoto tajemství. Evangelista totiž stál přímo tam, u paty kříže. Hledí na zesnulého Ježíše visícího na dřevě a píše: „Ten, který to viděl, vydává o tom svědectví...“ (Jan 19,35). Svatý Jan vidí a vydává svědectví.“

Odpoledne zavítal Svatý otec na košické sídliště Luník IX, kde žije největší romská komunita na Slovensku. V roce 2008 zde začala působit komunita salesiánů. Postupně vybudovali kostel

zasvěcený Zmrtvýchvstalemu Kristu a pastorační centrum. Čtyřčlenné salesiánské komunitě pomáhají v práci také salesiánky a mnoho dobrovolníků. Papež František navázal na svědectví několika obyvatel Luníku a svým posluchačům přiblížil představu církve jako rodiny Božích dětí.

„Vidí nás jako děti. Má pohled Otce, který se zalíbením hledí na každé své dítě. Když přijmu tento pohled na sebe, naučím hledět dobře na ostatní. Zjistím, že mám vedle sebe další Boží děti a uznám je za bratry. Toto je Církev, rodina bratrů a sester s jedním a tím samym Otcem, který nám dal Ježíše za bratra, abychom pochopili, jak velmi miluje bratrství. A touží po tom, aby se celé lidstvo stalo všeobecnou rodinou. Vy žijte velkou láskou a úctou k rodině a hledíte na církev na základě této zkušenosti. Ano, Církev je domov, je to váš domov. Proto bych vám chtěl ze srdce říci: Jste vítáni, citte se vždy v církvi jako doma a nikdy se v ní nebojte žít. Nikdo at nenechává mimo církev vás ani nikoho jiného!“

Papež František zopakoval Ježíšovu výzvu: „Nesudte“ (Mt 7,1) Evangelium nesmí být přisilováno ani ředěno. Varoval před snadnými soudy, které často zrcadlí vlastní předsudky a znetvořují krásu Božích dětí. Varoval před zařazováním lidí do připravených schémat, protože stereotypy nakonec vedou k ochuzenosti v lidství.

Na závěr papež poděkoval všem, kdo mezi slovenskými Romy pracují. „Drazí kněží, řeholníci a laici, milí přátelé, kteří věnujete svůj čas tomu, abyste svým bratrům a sestrám poskytli všestranný rozvoj, děkuji vám! – řekl František a zahrnul do svých díky také ty, kdo se věnují všem dalším lidem na okraji společnosti, kdo neprovozují sociální péči, nýbrž osobní doprovázení.“

Posledním bodem dne bylo pro papeže setkání s mladými na stadionu Lokomotiva v Košicích, kde byla blahorečena Anka Kolesárová. Bylo zde shromážděno na čtyři tisíce mladých, pro které probíhal celodenní předprogram. Jeho součástí byla i mše svatá, kterou sloužil pražský arcibiskup kardinál Dominik Duka. Ten byl také přítomen na samotném setkání s papežem.

V rámci setkání zazněla dojemná svědectví mladých (ženy, muže a manželského páru) Papež František začal svůj projev odpovědí na otázku manželů Petra a Zuzky, jak povzbudit dnešní mladé lidi, aby žili čistou láskou. Papež zdůraznil, že láska je největším životním snem, jehož dosažení však stojí mnoho úsilí.

„Přátelé, nebanalizujme lásku, protože láska není jen o emocích a pocitech - pokud vůbec, mohou být na jejím začátku. Láska není o tom mít "všechno a hned", neodpovídá logice "použít a zahodit". Láska je věrnost, dar a odpovědnost. Skutečná originalita, skutečná revoluce, je dnes vzpoura proti kultuře dočasnosti, je to překročení instinktů a chvilkovosti, je to láska na celý život a celou

Papež František Božské liturgie sv. Jana Zlatoústého v Prešově

bytostí - řekl papež. - Nejsme tu proto, abychom žili ze dne na den, ale aby náš život byl dobrodružnou výpravou. Ve velkých filmových a literárních příbězích jsou vždy dva prvky: jedním je láska a druhým dobrodružství, hrdinství. Vždy jdou ruku v ruce. Aby byl život skvělý, potřebujete obojí: lásku i hrdinství."

A dále pokračoval ve své promluvě o svátosti smíření: „Když se vás zeptám: „Na co myslíte, když jdete ke zpovědi?“, jsem si odpovídal téměř jistý: „Na hříchy.“ Ale - ptám se - jsou hříchy skutečně podstatou zpovědi? Chce Bůh, abys k němu přišel a myslel na sebe, na své hříchy, nebo na něj? Co je středem, hříchy, nebo Otec, který vše odpouští? Člověk nepřichází ke zpovědi jako potrestaný člověk, který se musí pokorit, ale jako dítě, které běží, aby přijalo Otcovo objetí, vysvětlil papež. - A Otec nás pozvedá v každé situaci, odpouští nám každý hřích. Dám vám malou radu: po každé zpovědi se na chvíli zastavte a vzpomeňte si na odpuštění, které jste obdrželi. Chraňte si tento pokoj ve svém srdci, tuto svobodu, kterou cítíte ve svém nitru."

Poslední den cesty papeže na Slovensku v Šaštíne

Na slavnost Panny Marie Sedmibolestné, patronky Slovenska, dorazilo ve středu 15. září na mši se Svatým otcem Františkem do Šaštína téměř 60 tisíc poutníků. Tento den se v Šaštíne koná tradiční pouť k patronce Slovenska, za kterou ji prohlásil papež Pius XI. roku 1927. V roce 1964 papež Pavel VI. povýšil šaštínský kostel na baziliku minor.

Nejprve se papež František zúčastnil v šaštínské bazilice modlitby, v níž se k Bolestné Matce obrátil spolu se slovenskými biskupy a společně prosili za uzdravení ran a svěřil Matce Boží do ochrany Slovensko i společenství mezi jeho pastýři.

Potom následovala závěrečná mše svatá. Na prostranství před šaštínskou bazilikou se shromáždilo zhruba šedesát tisíc věřících, mezi kterými papež asi půl hodiny projížděl a zdravil je z papamobilu. Pódium zdobí šestimetrový kříž, ve kterém byly zakomponovány kusy dřeva z trámů střechy kostela z Moravské Nové Vsi, která byla zničena tornádem v červnu tohoto roku.

S Petrovým nástupcem koncelebrovalo devadesát biskupů, mezi nimiž byli téměř všichni čeští a moravští biskupové a více než pět set kněží. K hlavním koncelebrantům v blízkosti papežského oltáře patřil také emeritní trnavský arcibiskup Róbert Bezák, který se s papežem Františkem setkal již v pondělí 13. září, kdy ho papež spolu s jeho příbuznými přijal na Apoštolské nunciaturě v Bratislavě. V homilii papež František na postavě Panny Marie poukázal na tři aspekty víry: cestu, proroctví a soucit.

„Slovenský národ se s vírou a úctou shromažďuje v této národní svatyni v Šaštíne, protože ví, že právě ona nám dává Ježíše. Logo této apoštolské cesty znázorňuje cestu v srdci, nad níž se tyčí kříž. Maria je cestou, která nás vede do srdce Krista, který z lásky k nám obětoval svůj život. Ve světle evangelijního příběhu, který jsme právě slyšeli, můžeme na Marii pohlížet jako na vzor víry. Rozpoznáváme tedy tři vlastnosti víry: cestu, proroctví a soucit...

Panna Maria je tak pro tento slovenský národ vzorem víry: víry, která se vydává na cestu, vždy podněcována prostou a upřímnou zbožností, vždy na pouť, při hledání Pána. Chlízí překonáváte pokušení statické víry, která se spokojí s obřady nebo starou tradicí; vycházíte ze svého nitra, v batohu si nesete své radosti i bolesti a svůj život proměňujete v pouť lásky k Bohu a ke svým bratrům a sestrám. Děkuje se za toto svědectví! A prosím, zůstaňte na cestě! Stále. Nezastavujte se...

Proroctví pro Izrael vrcholí v Marii, protože ve svém lůně nosila Slovo, které se stalo tělem - Ježíše. V Ježíši se Boží plán zcela a definitivně naplnil... Přijmout ho znamená souhlasit s tím, že ve mně

Papež František přijíždí na slavnostní mši svatou v Šaštíne

odhalí rozpory; modly, vnučení zla a stane se pro mě vzkříšením, protože mě pozvedne, podá mi ruku a pomůže mi začít znovu.

Takové proroky potřebuje i dnešní Slovensko. Nejde o to, abychom byli vůči světu nepřátelští, ale abychom byli ve světě znamením, kterému se bude klást odpor, křesťany, kteří umějí svým životem ukázat krásu evangelia, lidmi, kteří navazují dialog, v němž se objevují různé postoje, kteří odhalují bratrský život, tam, kde pamuje rozdělení a neshody ve společnosti, kteří šíří příjemnou vůni přijetí a solidarity tam, kde často převládá osobní a kolektivní sobectví, kteří chrání a zachovávají život tam, kde se uplatňuje logika smrti...

A konečně, Maria je Matkou soucitu. Její víra je soucitná. Maria, Bolestná Matka, prostě zůstává u paty kříže. Stojí pod křížem. Neutíká, nesnaží se zachránit si život, nepoužívá lidskou lest ani duchovní anestetika, aby se vyhnula bolesti. To je důkaz soucitu: zůstat pod křížem. Zůstat s tváří plnou slz, ale s vírou člověka, který ví, že Bůh ve svém Synu proměňuje bolest v radost a vítězí nad smrtí.

Draží bratři a sestry, kéž vás Pán navždy zachová v úžasu a vděčnosti za dar víry! A blahoslavená Panna Maria ať vám udělí potřebnou milost, aby vaše víra byla stále na cestě, aby měla nádech proroctví a byla bohatá na soucit."

Svatý otec také daroval bazilice v Šaštíne Zlatou růži, což je výjimečný dar od papežů, kteří navštívili mariánské svatyně. Růže je vyrobena ze stříbra a skládá se z mramorového podstavce, nad kterým je umístěna stříbrná váza s papežským erbem, ze kterého vycházejí větve se čtyřmi růžemi a listy.

V závěru Svatému otci Františkovi poděkoval za jeho návštěvu bratislavský metropolita, arcibiskup Stanislav Zvolenský, a nakonec se papež k přítomným obrátil se slovy díky. Jmenovitě pak ocenil přítomnost slovenské prezidentky a členů Ekumenické rady církvi na dnešní bohoslužbě:

„Nastala chvíle rozloučení s vaší zemí. Při této eucharistii jsem Bohu vzdal díky za jeho dar, kterým byla má cesta k vám, a za to, že jsem tuto pouť mohl zakončit ve zbožném objetí vašeho lidu a slavit spolu s ním náboženský a státní svátek vaší patronky, Bolestné Panny. Ze srdce děkuji vám, draží bratři biskupové, za veškerou přípravu a přijetí. Opětovně vyjadřuji uznání paní prezidentce republiky a státním úřadům. Jsem vděčný všem, kteří různými způsoby na této cestě spolupracovali, a to zejména skrze modlitbu. A těší mne, že mohu znovu pozdravit členy a pozorovatele Ekumenické rady církvi, kteří nás poctili svou přítomností. Nesu vás všechny v srdci. Děkuji všem!"

Ze Šaštína se papežská kolona odebrala na letiště v Bratislavě, kde se konalo oficiální rozloučení za účasti církevních i státních představitelů včetně slovenské prezidentky Zuzany Čaputové.

Podle české sekce Vatican News – převzato z www.vira.cz

Oslavy svaté Ludmily na Tetíně

U příležitosti 1100. výročí umučení sv. Ludmily se v sobotu 18. září 2021 konala na Tetíně národní poutní mše svatá. Hlavním celebrantem byl papežský legát, vídeňský arcibiskup a metropolita, kardinál Christoph Schönborn.

V úvodu slavnostní mše svaté kardinál Schönborn všechny přivítal a zmínil, že je velmi rád, „že může být mimořádným papežským vyslancem ve svém rodišti, i když tu prožil pouhých 9 prvních měsíců svého života, a sice v místě, které se nachází nedaleko od rodiště sv. Ludmily.“

Ve svém kázání pak připomněl, že se sv. Václav stal takovým světcem, vzorem křesťanského vládce, právě díky své babičce svaté Ludmile. Byla to právě svatá Ludmila, která měla vliv na celé naše dějiny. A jak papež František v bulce adresované kardinálu Schönbornovi uvedl, právě sv. Ludmila učila svého vnuka dodržovat příkázání. Kardinál Schönborn upozornil, že to byly babičky, které zůstaly vždy odvážné a věrné víře a věděly, jak vstoupit víru svým vnoučatům, na ně žádná totalita nemohla. Podobně je tomu i v sekularizované společnosti, kde právě prarodiče, a babičky zejména, jsou nositelkami víry.

Sv. Ludmila společně se svým manželem knížetem Bořivojem stáli na počátku christianizace naší vlasti. Kardinál Schönborn vyzdvihl jeden aspekt christianizace Evropy, který má pro naši vlast velký význam. Naše vlast nezůstala pod vlivem východo-byzantské plíce (přirovnání, které používal sv. Jan Pavel II.), ale dějiny naší země utvářel křesťanský západ se všemi klady i zápory, což vedlo i k tomu, že se mnozí od víry odvrátili.

A co, podle kardinála Schönborna, znamená christianizace naší vlasti dnes? Co je naše poslání? „Když se zamyslíme nad slovy sv. apoštola Pavla z druhého čtení: „Uchovej nauku bez poskvrny a bez úhony, buď svědkem jako Ježíš Kristus, který před Ponciem Pilátem vydal slavnostní svědectví... stejně jako mnozí z našich rodičů a prarodičů vydávali svědectví o Kristu a církvi před komunistickými pronásledovateli.“

Kardinál také citoval slova papeže Benedikta XVI., která pronesl v roce 2009 při návštěvě České republiky, a která pokládá za prorocká. „Papež Benedikt tehdy položil sobě i nám otázku, co znamená být křesťanem v zemi, kde velkou část tvoří lidé bez náboženského vyznání, tzv. nescisté a křesťané jsou menšinou? Znamená to uzavřít se a vytvořit si malý křesťanský svět? Papež Benedikt říká, jak velmi se ho dotkla srdečnost a radost, která mu byla všude prokazována. Ale říká, že když mluvíme o nové evangelizaci, mnoho lidí se zhrozí, zalekne. Nechtějí se stát objektem misie, vydat v šanc na pospas svobodu jejich myšlení a chování. Otázka po Bohu

zůstává i pro ně přítomná, i když nemohou uvěřit konkrétnímu způsobu, jakým se k nám obrací...“

Na závěr své promluvy připomněl slova Tertuliána, že se „krev mučedníků stane semenem nových křesťanů.“ Totéž objasňuje také podobnost o rozsévání. I když se zdá, že naše úsilí zasévat a šířit víru bylo marné, sem tam se najde dobrá půda a s ní i dobré výnosy. „Život a smrt svaté Ludmily přinesla hojné ovoce jen v minulosti? Bratři a sestry věříme, že jsou svatí přítomní? Že nebe působí nyní a dnes? Svatí žijí! Nejsou v muzeu a jsou stále činní i dnes. Proč bychom se jinak s důvěrou modlili: Svatá Ludmilo oroduj za nás. Amen.“

V závěru mše svaté byla papežem Františkem jmenována paní **Olga Michutová, roz. Šimšová Dámou Papežského rytířského řádu svatého Řehoře Velikého**. Paní Michutová je zakladatelskou a předsedkyní sdružení sv. Zdislavy a také členkou Třetího řádu sv. Dominika, kde přijala jméno sestra Zdislava. Celý život se aktivně zapojovala ve farnosti Hutisko-Solanec. V rámci kanonizace sv. Zdislavy požehnal papež sv. Jan Pavel II. provizorní stanovy sdružení a základní kámen pro kostel sv. Zdislavy na Prostřední Bečvě. Cílem sdružení sv. Zdislavy bylo vybudovat domy rodinného typu a získávat pěstounské rodiny, které by pomáhaly dětem ve vstupu do života. Paní Michutová dosáhla státního schválení stanov sdružení a celých dvacet let sháněla pozemky, finance a vhodné rodiny. Za tu dobu byly vybudovány 4 domy a do projektu se zapojilo celkem 20 náhradních rodin, kterými prošlo 80 osiřelých dětí. Paní Olga Michutová doposud zastává pozici předsedkyně sdružení a věnuje se tomuto dílu milosrdné lásky.

Dále pak Svatý otec jmenoval paní **Janu Jochovou Trlicovou Dámou Papežského rytířského řádu sv. Silvestra, papeže**. Paní Mgr. Jochová Trlicová je předsedkyní Aliance pro rodinu a publicistka. Od roku 2010 se aktivně zapojila do advokační činnosti ve prospěch ochrany rodičovských práv a podpory domácího vzdělávání. Tak se dostala k tehdejšímu občanskému sdružení Výboru na obranu rodičovských práv, jehož činnost pomohla obnovit a od roku 2015 zastává pozici předsedkyně. Jana Jochová již po dobu více než 10 let hájí práva rodičů vychovávat děti a zájmy rodin, především těch s více dětmi. Od roku 2017 je hlavní tváří kampaně Aliance pro rodinu za ústavní definici manželství jako svazku muže a ženy. S kampaní byla spojena i petiční iniciativa, která přinesla více než 100 000 podpisů požadujících po zákonodárcích ústavní definici manželství a ústavní ochranu institutu manželství.

Podle zpráv České biskupské konference - www.cirkev.cz

Krajané v Texasu oslavili svatou Ludmilu

Bohoslužba ke cti sv. Ludmily v kostele sv. Cyrila a Metoděje v Shiner, TX

Primo o svátku svaté Ludmily se v městečku Shiner ve státě Texas 16. září 2021 na oslavu 1100 výročí mučednictví této světice konala slavnostní bohoslužba. Na pozvání Fr. Eliáše Ludvíka Rafaje, kněze českého původu, se této slavnosti zúčastnilo i deset poutníků z Chicaga pod vedením Mons. Hladíka. Mše svatá se konala v místním kostele sv. Cyrila a Metoděje v sousedství farní školy zasvěcené právě sv. Ludmíle. Mši svatě předsedal Mons. Gary W. Janak, pomocný biskup z diecéze San Antonio, TX, který je po prarodičích též českého původu. Koncelebrovalo šest kněží za asistence dvou jáhnů. Zpíval český chrámový sbor. Anglicky sloužená mše svatá byla protkána českými písněmi s celým Svato-václavským chorálem na závěr. Bohoslužby se zúčastnilo na 150 našich krajanů z blízkých i vzdálených původně českých osad. Aspoň symbolicky byla přítomna jedna třída ze školy sv. Ludmily. Po mši svatě následovala beseda a přátelské posezení s obědem v místní kulturní hale. Vše organizoval výbor České katolické nadace v Texasu pod vedením Fr. Pavla Chovance, kněze českého původu.

V plném znění přinášíme překlad homilie biskupa Janáka:

Bratři a sestry!

Scházíme se ve víře, abychom si připomněli 1100 let od umučení svaté Ludmily. Dochované dokumenty popisují svatou Ludmilu jako laskavou, milosrdnou a horlivě zbožnou ženu. Stejně jako její

vnuč sv. Václav, který také zemřel mučednickou smrtí, je symbolem počátků české státnosti.

Po celý rok se v České republice koná celá řada vzpomínkových akcí a hlavní slavnost se bude konat 18. září ve městě Tetín nedaleko Prahy, kde svatá Ludmila zemřela jako mučednice. Jako legát byl k této slavnosti vyslán papežem Františkem vídeňský arcibiskup, kardinál Christoph Schönborn, OP.

Při naší dnešní oslavě v Texasu se spojujeme s bratry a sestrami v České republice, abychom si připomněli svědectví svaté Ludmily a vše, co její život a mučednictví znamenalo pro zemi našich předků a pro celou východní Evropu.

Svatá Ludmila a její manžel Bořivoj byli svatým Metodějem pozvednuti z pohanství ke křesťanství, přibližně v roce 875. Metoděj a jeho bratr Cyril jsou označováni jako apoštolové Slovanů především na Velké Moravě. Ludmila a její manžel zase přinesli křesťanství svým poddaným v Čechách. Mučednická smrt zařadila Ludmilu v roce 921 mezi první slovanské světce.

O necelé desetiletí později potkal jejího vnuka, vévodu Václava, kterého nazýváme svatý Václav, pro jeho viru stejný osud. Oba se stali nejvýznamnějšími světci Čech. Velká jezdecká socha, která stojí na Václavském náměstí v Praze v hlavním městě České republiky, která přežila jedenačtyřicet let komunismu, zobrazuje svatého Václava obklopeného jeho babičkou, svatou Ludmilou a dalšími třemi významnými světci: svatými Vojtěchem, svatým Prokopem a svatou Anežkou Českou. Živě si pamatuji na toto sousoší, které jsem viděl před několika lety, když jsme navštívili s dalšími krajanů Českou republiku, a na své pouti uctili památku těchto svatých.

Z historie víme, že svatá Ludmila se narodila ve šlechtické rodině kolem roku 859. Mladá se provdala za českého knížete Bořivoje. Po křtu se brzy stala vůdčí osobností křesťanského vzdělávání a šíření víry v české zemi. Brzy ovdověla, dva z jejích synů, Svytlah a Vratislav, pokračovali v politické aktivitě přemyslovského rodu a v šíření křesťanském. Podobně jako jejich otec Bořivoj, který nechal postavit první kostel Panny Marie na Hradě pražském, Svytlah postavil románský kostel svatých Petra a Pavla na Budči a Vratislav v Praze baziliku svatého Jiří.

Ludmila rozdala veškerý svůj majetek chudým a byla známá svou láskou k Pánu Ježíši a dobročinnými skutky. Po smrti jejího nejstaršího syna Vratislava v roce 921 světili šlechtici vládu v zemi jeho manželce Drahomíře a výchovu nejstaršího vnuka Václava jeho křesťanské babičce Ludmíle. V návalu žárlivosti Drahomíra, obvinila Ludmilu, že se snaží ovlivňovat Václava, aby získala vládu v zemi, a přinutila ji odejít na hrad Tetín.

Tam, v noci 15. září 921, byla Ludmila na příkaz své snachy uskrčena. Václav, který brzy dosáhl plnoletosti a stal se sám vévodou, nechal ostatky své babičky z kostela sv. Michala, který byl nad jejím hrobem v Tetíně postaven, převést do baziliky svatého Jiří v Praze. Závoj, či pruh látky, kterým byla svatá Ludmila uskrčena, stal jejím atributem a symbolem připomínajícím její mučednictví.

O více než tisíc let později papež svatý Jan Pavel II. zařadil sv. Ludmilu do římského martyrologia a prohlásil ji za patronku východní Evropy. Svatá Ludmila je první křesťanskou mučednicí v Čechách, je označována za pramatku českého národa a byla též symbolem křesťanské jednoty v rakousko-uherské říši. Ve staré vlasti je jí zasvěcena řada kostelů.

Podle bádání pana Marvina Marka byly po svaté Ludmile pojmenovány dvě katolické instituce v Texasu: Akademie Svaté Ludmily, zde v Shiner, a kostel založený ve Wiedu v Texasu v roce 1911. Tam byla původní společenská hala přestavěna na kostel zásluhou Fr. Karla Beneše. Patronkou kostela byla svatá Ludmila. Kostel byl však o několik let později opuštěn a čeští katolíci začali navštěvovat kostely v okolí. Sedm místních bratrských společností K. J. Z. T. Family Life v Texasu bylo do roku 1939 pojmenováno po svaté Ludmile, přičemž tři v současné době existují a dvě z nich se nacházejí zde, v diecézi Victoria.

Dnes, když se shromažďujeme ve víře, mnozí z nás s hlubokými českými kořeny, vzdáváme díky Bohu za dar naší katolické víry a vážíme si našeho dědictví. Děkujeme České katolické nadaci v Texasu (CCFT), že uspořádala tuto slavnost. Posláním CCFT je v duchu nové evangelizace církve oživovat přítomnost našeho Pána Ježíše mezi námi, a to prostřednictvím krásy našeho kulturního dědictví. Kultura a víra jsou úzce spojeny. Umožňují nám poznat bohatství a krásu života a dávají příležitost k oslavě a účtě našeho milujícího Boha.

Při své nedávné apoštolské cestě na Slovensko papež František připomněl, jak se kultura a víra navzájem podporují. Když Svatý otec uvažoval o službě svatých Cyrila a Metoděje, řekl: „Vymysleli novou abecedu pro překlad Bible, liturgie a křesťanské nauky, a stali se tak apoštoly inkulturace víry. Učí nás, že evangelium nemůže růst, pokud není zakořeněno v kultuře lidí, jejich symbolech a otázkách, jejich řeči a samotném životě. Evangelizace je proces inkulturace. Je to plodné semeno novosti, novosti Ducha, který vše obnovuje.“

Zatímco jazyk, kultura, jídlo a hudba nás lidi českého původu spojuje, abychom si uchovali zde v Texasu dědictví otců, naše víra v Ježíše, zejména uskutečňování naší katolické víry, nás nakonec spojuje a volá nás k evangelizaci. Buďme za tento úžasný dar vděční.

Díky naší víře, obohacené a podporované naším kulturním dědictvím, jsme povoláni přinášet dobrou zprávu ostatním. To dělali naši předkové, když poprvé přijeli do Texasu. Přinesli s sebou svou víru v Ježíše a oddanost katolické církvi. Musíme obdivovat krásné kostely, které první příchozí postavili, a svědomitou péčí, kterou těmto kostelům následující generace česko-amerických katolíků věnovaly.

V naší rodné vlasti se mnohé katolické kostely staly virtuálními muzei nebo centry kulturních akcí, obdivovanými pro svou architektonickou krásu, ale bez modliteb a účty našeho živého Boha. Je to trvalý následek komunismu. Když cizí mocnosti vtrhly do vlasti našich předků, nepokoušely se vymýtit křesťanství vypálením krásných kostelů, ale místo toho se snažily učinit Boha a náboženství nepodstatnými, a tak se pokusili otupit duše lidí.

Mnozí by řekli, že uspěli, ale my víme, že katolická církev v České republice zůstává živou a pokračuje. Proto spojme své modlitby a úsilí, abychom těmto věrným českým katolíkům pomohli, a novou evangelizací přispěli k duchovní obnově obyvatel této krásné země, odkud pocházelo tolik našich předků. Současně dávejme pozor na stejné pokusy těch, kteří se snaží otupit duše nás žijících tady ve Spojených státech.

Modleme se, aby krásné kostely postavené našimi předky v Texasu a po celých Spojených státech, které budovali často po cihlách, z vlastních finančních zdrojů a vlastní prací, byly i nadále aktivními komunitami víry, kde se slaví Kristovy svátosti a mnozí nacházejí duchovní posilu.

Kéž toto připomenutí mučednické smrti svaté Ludmily, která je i nadále jednotící silou pro naše bratry a sestry v České republice a pro nás, jako Čechoameričany, není pouze kulturní nebo historic-

Kostel sv. Cyrila a Metoděje v Shiner, TX

kou událostí, ale také událostí, která nás vyzývá, abychom se přiblížili k Ježíši, a povzbuzuje nás, abychom byli evangelisty jeho Radostné zvěsti.

Svatá Ludmilo ... oroduj za nás.

Svatý Václave ... oroduj za nás.

Svatí Cyrile a Metoděje ... orodujte za nás.

* * *

Kostel sv. Cyrila a Metoděje v Shiner, TX je jedním ze sedmi kostelů zasvěcených našim Slovanským věrozvěstům v této oblasti. Naši krajané si jich velmi vážili. V okolí Austinu (hlavního města Texasu) a San Antonia je mnoho církevních památek. Ať už jsou to katedrály ve velkých městech, nebo původní španělské misie, které byly základnou křesťanské kultury pro domorodé obyvatelstvo. Zvláštní kapitolu tvoří osady českých, moravských a slovenských krajanů, kteří sem přicházeli ze staré vlasti před více jak 150 lety. Najdeme zde místa se známými českými názvy jako Praha, Hostýn, Vsetín, Dubina a další. V těchto osadách se dodnes nacházejí nádherné kostely obvykle neogotického slohu s kamennými stěnami a dřevěnými klenbami překrásně vymalovanými ornamenty nebo figurálními malbami. V Texasu jsou známy jako „malované kostely“ a jsou historicky velmi ceněné. Co je hlavní, že všechny tyto kostely slouží k bohoslužbám, lidé sem chodí na mše svaté, modlí se, přijímají svátosti, v sousedství kostelů mají hřbitovy. Kostely i jejich okolí jsou vzorně udržované. Konají se zde poutní a folklorní slavnosti. Dodnes se zpívají české kostelní i světské písně. O tom všem napíšeme někdy příště.

Mons. Dušan Hladík

Zesnulý biskup Mons. Petr Esterka se vrátil k odpočinku v rodné zemi

Poslední rozloučení s biskupem Esterkou v Brně

Rozloučení s biskupem Esterkou v katedrále sv. Petra a Pavla v Brně

24. září 2021 v 9.30 hodin proběhlo poslední rozloučení s brněnským emeritním pomocným biskupem Mons. ThDr. Petrem Esterkou, který zemřel po dlouhé nemoci v Kalifornii 10. srpna 2021. Mši svatou v brněnské katedrále sv. Petra a Pavla předsedal apoštolský nuncius v České republice Mons. Charles Daniel Balvo spolu s ním koncebroval brněnský diecézní biskup Vojtěch Cikrle, další biskupové a církevní hodnostáři a asi 50 kněží. Za Českou biskupskou konferencí se bohoslužby účastnil P. Stanislav Příbýl, generální sekretář ČBK.

Před oltářem katedrály byla vystavená rakev s ostatky biskupa Esterky, s knihou evangelíí a biskupskou mitrou nahoře, ozdobená květinami a věnci kolem dokola. Za zvuku písně *Blíž k Tobě Bože můj* přišel průvod duchovenstva do katedrály a v úvodu mše sv. přivítal brněnský biskup Cikrle pana nuncia Balvu a také pozdravil příbuzné biskupa Esterky, sestru Anežku a bratra Františka. Na dálku pozdravil krajany z Českých misí v Kalifornii, kterým biskup Esterka dlouhé roky sloužil a poděkoval Dr. Joann Timmerman za její péči o otce biskupa. Poděkoval také za pozdrav biskupa americké diecéze Orange v Kalifornii, Kevina W. Vanna, J.C.D. ve kterém vzpomíná na zesnulého biskupa Petra Esterku.

Nuncius Mons. Charles Daniel Balvo, původem z USA, velmi pěknou češtinou pronesl homilii, kde rozvinul myšlenku, že „*kněz je vybraný z lidí v jejich záležitostech u Boha.*“ a uvažoval o službě duchovního pastýře v církvi i o službě biskupa Esterky, který byl knězem bezmála 60 let a biskupem 22 roků.

Závěrečné modlitby u rakve vykonal biskup Cikrle. Před posledním rozloučením řekl: „*Largo z Novosvětské symfonie, které právě doznělo, se obvykle vykládá jako Dvořákovou ohlédnutí za Amerikou. V této chvíli je to víc než symbolické, když máme před sebou rakev s tělem otce biskupa Petra Esterky a já bych chtěl v této chvíli poděkovat Bohu za všechno, co mu dal, za jeho život. Za to, že jej provázel všemi okolnostmi jeho i hodně dobrodružného života a také poděkovat za všechny, kteří mu v životě pomá-*

hali a modlili se za něho. I přes široký společenský rozhled a vzdělanost zůstal otec biskup Petr stále člověkem s širokým moravským srdcem a také se smyslem pro humor. Osobně děkuji za chvíle, které jsem měl možnost s ním strávit na cestách a v dlouhých rozhovorech. Sotcem biskupem Petrem Esterkou mě poji mnoho společných zážitků a přeji mu, aby setkání, ke kterému byl Bohem povolán, bylo radostné a láskyplné. A prosím Pána, aby bolest našeho loučení prozářila naděje na vzájemné setkání.“

Po skončení obřadů byla rakev v doprovodu duchovenstva a příbuzných vynesena z katedrály a tělesné pozůstatky biskupa Petra Esterky se vydaly na cestu do rodné obce k poslednímu odpočinku.

Podle zpráv ČBK a TV přenosu na YouTube

Slovácko se loučilo se „svým“ biskupem

O Dolních Bojanovicích se s nadsázkou říká, že je to moravský Vatikan. V pátek 24. září odpoledě se sem sjelo bezmála na tři desítky kněží. Byli mezi nimi i pomocný brněnský biskup Pavel Konzbul, olomoucký pomocný biskup Josef Nuzik a premonstrátský opat v Nové Říši Marian Rudolf Kosík. A poté samozřejmě nespočetné množství domácích i přespolních. Všichni chtěli na poslední cestě na věčnost doprovodit zdejšího rodáka emeritního pomocného biskupa brněnského Petra Esterku.

Mezi smutečními hosty v černém zářily kroje. O víkendu se v Dolních Bojanovicích totiž slaví hody svatého Václava, protože je tomuto světcovi zasvěcený zdejší kostel, a tak na pohřební mši svatou přišla i většina letošní krojované chasy. V krojích bylo ale vidět i některé starší ženy. Všichni tak chtěli vzdát úctu výjimečnému muži, který navzdory všemu, co se světe dokázal, zůstal stále skromným mužem, jehož většina známých oslovovala až do konce života „Peťo“. Tamní věřící v čele s panem farářem Petrem Karasem připravili panu biskupovi krásnou slavnost na rozloučenou, jejíž součástí samozřejmě byla hudba a zpěv, což vedle krojů a dalších lidových tradic jejich slavný rodák tak miloval.

Hlavním celebrantem zádušní mše svaté byl brněnský pomocný biskup Mons. Pavel Konzbul. Jeho homilii přinášíme v plném znění:

Pokud si přečteme napínavý životopis našeho drahého zesnulého bratra Petra, tak nás asi nepřekvapí, že jeho biskupské heslo znělo: „*Jděte do celého světa.*“ Je to vlastně pasáž z Markova evangelia, kdy Ježíš říká svým učedníkům: *Jděte do celého světa a kažte evangelium všemu stvoření.* S tím pěkně koresponduje i jeho biskupská služba, kdy byl pověřen duchovní péčí pro české katolíky ve světě. Jít do světa v sobě zahrnuje rozměr poznání, dobrodružství a poslání. I náš vstup do nové posmrtné reality zahrnuje tyto právě tyto tři rozměry.

První je poznání. Biskup Petr nyní vstupuje do světa, který doposud osobně neznal, kterému lidová slovesnost říká „*onen svět*“. Toto oddělení světů v naší představě vyvolává beznaděj, kterou kdysi vystihl spisovatel Franz Kafka, když charakterizoval tento svět jako uzavřený systém, jako zámek s pokojíky, chodbami a bludišti, které nikde nekončí. Jeden posel tam vyslechl od svého

umírajícího krále poselství, ale i když se velmi namáhal, nikde nenalezl bránu, aby se dostal ven a přinesl poselství na jeho adresu.

My ale každou neděli vyznáváme viru ve společenství svatých. Díky tomu víme, že oba tyto světy jsou v Ježiši Kristu spojeny. A to nejen skrze váhu skutků, ale i skrze modlitby. Křesťanství více používá jiného výrazu. Člověk, který jako první spatřil ve vidění takzvaný onen svět, ho označil termínem Nebeský Jeruzalém a udiveně se tázal: „Kdo jsou tihle zde v bílém roucho a odkud sem přišli?“ Uslyšel odpověď: „To jsou ti, kdo přicházejí z velikého soužení a roucho si dobřela vyprali v Beránkově krvi.“

Potom tu máme dobrodružství. Tento rozměr smrti zajímavě charakterizoval americký režisér a dramatik Woody Allen slovy: „Nejde o to, že bych se bál umřít. Já jen nechci být u toho, když se to stane.“ My křesťané víme, že v těchto okamžicích nebudeme sami. Bude s námi ten, kdo přemohl smrt. Biskup Petr už vlastně tuto zkušenost měl, když v červnu roku 1957 dramaticky překonával Železnou oponu, kdy si doslova prostříhal cestu do Rakouska, nového svobodného světa. První, co se svými přáteli uviděl, byla Boží muka. Potom jeho životní dobrodružství pokračovalo a já věřím, že pokračuje i na onom světě poznáváním nekonečné Boží lásky tváří v tvář.

Vy stojíte v této farnosti na prahu hodové slavnosti. Na hody často přijíždí rodáci a příbuzní. A tak je velice symbolické, že i biskup Petr přijel na tyto hody. Ne ale, aby je prožíval s vámi, ale aby se účastnil těch hodů, jak doufáme největších, u nebeské hodové hostiny.

Nakonec tady máme rozměr poslání, odpovědnost zesnulých. Naši drazí zesnuli už evangelium hlásat nemusí, ale jejich úkol nekončí. V okamžiku – prosím tento výraz na věčnosti, kde není času, berme téměř doslovně – teď v okamžiku, kdy vstoupí do společenství svatých, tak se jim otevírají nové obzory. Mohou naplno a s lehkostí žít vzorec svatosti, který zajímavě definoval svatý Maxmilián Kolbe. Definoval ho jako malé v rovná se velké V. Malé v je moje vůle, říká, velké V je Boží vůle.

Drahý spolubratře v biskupské službě, žij naplno Boží vůli ve svatém pokoji Božího království. Amen.“

Po mši své se jako první rozloučil za rodinu synovec Jaroslav Hromek: „Dovolte mi malou vzpomínku na našeho strýčka Peťu. Tak jsme mu v rodině říkali. Mohu říct, že pro mne byl druhým tatínkem. Prožil jsem s ním totiž mnohou událostí nejen v naší zemi, ale také v USA. Dá se říct, že mně otevřel nový pohled nejen na církev, ale i na dění ve světě. Jeho názory předběhly dobu, což mne samozřejmě ovlivnilo. Co se mně vybaví při vzpomínce na něj? *Skromnost!* Často jsem ho vozil po republice a nikdy jsem nezažil, že by se nějak povyšoval nebo dával najevo, čeho dosáhl. Kromě okay a all right skoro nepoužíval anglická slova. Na cestu mu mamka připravila chleba s máslem a mlékem. Já bych se i někde na jídlo zastavil, ale Mc Donald u nás tehdy ještě nebyl, a tak začalo období půsty. S hlavním městem Prahou budu mít vždy spojenou naši návštěvu na Hradě u pana kardinála Tomáška. Po celou dobu návštěvy jsem musel mluvit a strýček si v těch okamžicích s panem kardinálem psali, protože v místnosti bylo mnoho odposlechů státní bezpečnosti. *Vůně.* Vždy voněl tak trochu americky. Kam vešel, tam to všechno provoněl. Dokonce kostelníci říkali, že věděli, které roucho měl oblečené. Já se jednou navoněl jeho parfémem, ale nikdo nereagoval. *Rád zpíval.* Každou cestu jsme začínali písní *Andělé Boží*. To jsem ještě tak trochu stačil. On ale potom zpíval dál slovácké písničky. Snažím se vzpomínku na něj odlehčit, protože vím, že by to tak chtěl, proto jsem na začátku nepoužil slova smuteční hosté. Budu ho nyní citovat: „Smrt je součástí života. Ve smrti se člověk rodí do nového, lepšího věčného života, do života s Bohem.“

Strýček Peťa pro mne vždy byl a navždy zůstane velkou osobností s obrovským srdcem. Pro celou naši rodinu znamenal víc, než si dnes dokážeme uvědomit. Jeho úsměv a radost ze života zůstane navždy v mém srdci. Na závěr bych chtěl poslat do Ameriky poděkování Dr. Joan Timmerman za všechnu starost o našeho strýčka. Byla s ním v posledních hodinách jeho života. Moc za vše ji děkujeme. Sbohem náš strýčku Peťo...“

Starostka Dolních Bojanovic Eva Rajchmanová nejdříve ve své promluvě připomněla celý

život zemřelého biskupa Esterky. Dále řekla: „Neuvěřitelných 26 let se nesměl vrátit do své rodné vesnice, kterou tak miloval, a kterou se rád chlubil. Jeho návraty potom bývaly nenápadné, tiché a chlapcecky radostné. Z jeho chování a jednání nebylo poznat doktora teologie, monsignora, profesora či kaplana amerického letectva. A tak nejen jeho nejbližší, třicet pět bratranců a sestřenic, vlastníky nepočítaje, přátelé, rovnici, spolužáci a snad kdekdo ve vesnici ho oslovovali jeho chlapčeským jménem Peťa. Kolik jen to bylo povídání vážného i humorného v propadání se do vzpomínek a hlavně kolik písní jsme přezpívali a jedna krásnější než druhá. Ne všech písní jsme vzpomněli, ale na jednu jsme nezapomněli při loučení nikdy. S pánem Bohem idem od vás, neublížil jsem, neuškodil jsem žádného z vás.... Dnes děkujeme za jeho sílu a především Pánu za jeho dar života. Svě biskupské heslo *Jděte do celého světa* naplnil beze zbytku. Otče biskupe, buďte s Bohem...“

Po zádušní mši svaté a smutečních obřadech doprovázel biskupa Esterku na místní hřbitov dlouhý pohřební průvod. Za křížem kráčeli nejprve ministranti v andělsky bílých albách, za nimi dechová hudba a potom početný zástup duchovenstva a biskupové, před rakví nesli krojovaní mládenci svítilny lucerny a další vezli rakev s tělem otce biskupa a vedle nich kráčeli jako čestná stráž krojovaní muži z vesnice, následoval dvojstup krojovaných děvčat, jako družiček, za nimi rodina a mnoho rodáků, přátel a známých z Dolních Bojanovic a širokého okolí. Na hřbitově pak bylo uloženo tělo otce biskupa Mons. Petra Esterky do rodinného hrobu, kde bude očekávat slavné vzkříšení.

Lenka Fojtiková

Převzato <http://lenkafojtikova.cz>

Marik Baken

Funeral Services Ltd.

Barbara Marik Baken

Owner Director

In association with
Conboy's Westchester Funeral Home

10501 West Cermak Road

Westchester, Illinois 60154

*Other Funeral Home locations
available upon request*

Direct Line: 773-910-3400

Chapel: 708-562-5900

e-mail:

marikbaken@sbcglobal.net

*Continuing the Marik Family Tradition
of Funeral service*

Vroucí vzpomínka

*Letos 29. října 2021 tomu bude rok,
kdy byla Všemohoucím Bohem povolána na věčnost
naše milovaná maminka, babička a prababička, paní*

Marie Kučerová

rodačka z Vlčnova na Moravském Slovácku

Její tělo je pochováno na hřbitově Woodlawn
ve Forest Park, Illinois a výroční mši svatou za ni
i za jejího zemřelého manžela Josefa budeme obětovat
v neděli 24. října 2021 v 10.30 hod. dopoledne
v kostele České misie svatých Cyrila a Metoděje
9415 Rochester Ave. Brookfield, IL 60513.

*Děkujeme všem, kdo si na naše milé rodiče
vzpomenete v modlitbách spolu s námi*

syn Josef Kučera s manželkou Ritou

syn Václav Kučera s manželkou Pavlou

syn Rostislav Kučera

Marie, Benjamin, Kristýna a Tomáš – vnoučata

Marcel a Anděla pravnoučata

CZECH CATHOLIC UNION/ CCU LIFE

*Fraternal Life Insurance
(Insurance & Annuity Sales)
Since 1879*

**5349 Dolloff Road
Cleveland, Ohio 44127**

(216) 341-0444

Pravidelné bohoslužby v České Misii v Chicagu

**9415 Rochester Ave.
Brookfield, IL 60513**

České mše svaté:

v sobotu v 6:30 večer s nedělní platností

v neděli v 10:30 dopoledne

v pondělí a čtvrtěk v 6:00 večer

ve středu v 10:00 dopoledne

Slovenské sväté omše:

v nedeľu v 9:00 dopoludne

v útorok a piatok v 7:00 večer

Zpovídá se před každou mší svatou.

MLADÝM

Štěstí, neštěstí?

Kdo ví?

Víme, že těm, kteří milují Boha,
všecko napomáhá k dobrému. (Řím 8,28-30)

Byl jednou jeden farmář, který žil v horách. Byl to chudý muž, podobně jako ostatní farmáři, kteří žili v jeho sousedství. Ale díky houževnatosti a pracovitosti se mu podařilo koupit si koně. Radoval se z toho. Farmáři z okolí mu záviděli, ale přesto přišli a blahopřáli mu. Říkali mu: „Přejeme ti, abys měl s tímto koněm hodně štěstí.“ Ale on odpověděl: „Štěstí, neštěstí, kdo ví, co z toho bude.“

Čas plynul a stalo se, že kůň farmáři utekl. Byla to pro něho velká rána. Farmáři z okolí přišli za ním a říkali: „To je neštěstí.“ Ale farmář odpověděl: „Neštěstí, štěstí, kdo ví?!“

Po čase se koník vrátil. Ale ne sám, přivedl s sebou šest hříbat. A tak měl farmář najednou místo jednoho koně koní sedm. Sousedé za ním znovu přišli a znovu mu blahopřáli a říkali: „Máš štěstí.“ A farmář znovu odpověděl: „Štěstí, neštěstí, kdo ví?!“

Jednoho dne se farmářův syn pokusil osedlat jedno z hříbat, aby ho zkontroloval. Ale koník chlapce shodil, ten spadl na skálu a polámal si kosti. A opět přišli okolní farmáři a říkali: „Jaké neštěstí.“ A farmář znovu odvětil: „Štěstí, neštěstí, kdo ví?!“

V té době byla válka a všichni mladíci museli narukovat. Když přišli do farmářova domu vojáci, aby odvedli syna, a viděli, že má polámané kosti, na vojnu ho nevzali.

Bylo to neštěstí, bylo to štěstí? Kdo ví?

Z tohoto příběhu si ale pro sebe můžeme vzít ujištění, že bez ohledu na okolnosti, ve kterých žijeme, může Bůh využít všechny situace, aby nám dal něco krásného. Ať už žijeme v jakýchkoliv okolnostech, on může vše proměnit v naše dobro a požehnání.

Je jen třeba s ním žít a vše, co nás potkává, odevzdávat do jeho všemohoucích a láskyplných rukou...

*Zpracováno podle knihy: Elias Vella „Ježíš – lékař těla i duše“, kterou vydalo Karmelitánské nakladatelství
Převzato z www.vira.cz*

Rošťák hodný následování

Jestli je to příběh skutečný nebo vymyšlený, to nevím. Mě velice pobavil a co je na něm nejceněnější - přivedl mě k zamyšlení a ke zpytování svědomí.

Jeho hlavním hrdinou byl školáček, který se každou chvíli s někým popral. Jednoho dne se vracel z bitvy domů celý zakrvácený, špinavý, uválený, s natrženou košilí, poničenou aktovkou a hlavně se strachem z výprasku, který v podobných situacích pravidelně a nevyhnutelně následoval. Někdy dokonce dvakrát za sebou - ten první od maminky, ten druhý večer, když se vrátil táta z práce. Tentokrát kluk zazvonil u dveří do bytu, maminka otevřela, uviděla tu spoušť a už se nadechovala, že spustí starou známou písničku. Avšak dříve než stačila na rošťáka vztáhnout ruku, vztáhl přes práh do otevřené předsině ruku on. Ne proti mamince, ale naproti mamince. Potlačil v sobě strach z výprasku, sebral všechnu odvalu a s důvěrou, že nebude odmítnut, ji vyzval: „Pozdravme se pozdravením pokoje!“ Není třeba dodávat, že tím maminku totálně odzbrojil.

Nenechat zapadnout slunce nad svým hněvem je skvělá rada, skvělý návod pro toho, komu bylo ublíženo, kdo byl nějakým způsobem poškozen. V právnické mluvě by se řeklo pro „poškozeného“. Tenhle rošťák nabízí hezké řešení. V jednom podobenství říká Bůh bohatému člověku, který si z nadúrody chtěl udělat zásoby na zbytek předpokládaného dlouhého života, doslova toto: „Blázne, ještě této noci budeš muset odevzdat svou duši, a či bude to, co jsi nashromáždil?“ (Lk 12,20) V tomto případě jde sice o něco jiného, konkrétně o chamtivost, ale dá se docela dobře parafrázovat a použít i pro náš případ. Udělat maximum pro usmíření a to dříve, než zapadne slunce. Vždyť kdo z nás ví, že se ráno vzbudí? Nechci strašit zemětřesením nebo vlnami tsunami, stačí k tomu obyčejný infarkt.

Virtuální svět, ve kterém by všichni veškerá nedorozumění, bezpráví a křivdy řešili po vzoru onoho rošťáka, by se stal jednou velkou alternativní školou pro další generaci. Děti nás kopírují. Představujeme pro ně vzory. Učí se od nás.

Z rozhlasového pořadu Host do domu

Jak to vidí Marie Svatošová

Převzato z www.vira.cz

První Přemyslovec kníže Bořivoj I. a velkomoravský král Svatopluk I. měli společné předky

V roce 1983 český antropolog Prof. MUDr. Emanuel Vlček, DrSc, prozkoumal ostatky neznámého velmože pohřbeného v kapli, která byla koncem 9. století n. l. přistavěna k bazilice velkomoravského chrámového komplexu v Sadech-Špitálkách u Uherského Hradiště. Výšina sv. Metoděje byla dříve nazývána Sadskou výšinou, také Metropolitní výšinou. Dnes je lokalita Sady-Špitálka součástí města Uherské Hradiště. Podle místa pohřbu, způsobu uložení do hrobu a podle hrobové výbavy stál tento velmož na nejvyšším stupni tehdejší velkomoravské společnosti. Kaple stála na severní straně chrámového komplexu. Honosný hrob, umístěný v centru kaple, dostal označení 12/59. Současní badatelé předpokládají, že tímto neznámým velmožem je velkomoravský král Svatopluk I. (panoval v letech 871–894).

Prof. E. Vlček stanovil, že v centru kaple pohřbený velmož zemřel ve věku mezi 45–50 roků, byl přibližně 175 cm vysoký a robustní postavy. Měl vysokou lebku s vysokým hranatým obličejem a úzkým nosem. Co je však zvláště zajímavé, pohřbený měl neobvykle tvarované ušní zvukovody. Podobnou, jen velmi zřídka se vyskytující anomálii Prof. E. Vlček objevil také na lebce českého panujícího knížete Bořivoje I., manžela sv. Ludmily. Zvukovody obou jedinců byly ke svým bubínkům skloněny nápadně šikmo dolů, zatímco jejich obvyklé uložení je přibližně horizontální. V lidské populaci jde o velmi zřídka se vyskytující anomálii (asi 3%).

Autor tohoto literárního příspěvku je si dobře vědom skutečnosti, že psát o někom kdo žil v 9. století je stejně problematické, jako pohybovat se na tenkém ledu. Spoléhat na 100% pravdivost údajů v nejstarších našich kronikách nemůžeme, často jsme odkázáni na velmi stručné zprávy zapsané mnichy v zahraničních kláštorech. Domácí i zahraniční kronikáři neměli vždy spolehlivé a přesné informace o tom, co

Rekonstrukce kaple s hrobem neznámého velmože na Výšině sv. Metoděje v Uherském Hradišti

chtěli do svých kronik zapsat. Mnohdy si museli chod údajů domyslet, číselné údaje z jiných údajů odvodit. Jejich zprávy se proto někdy liší. Většinou psali tendenčně - podle toho, na čí straně stáli. Význam některých událostí zveličovali, význam jiných umenšovali nebo dokonce zamlčeli. To aby sami sobě neškodili. To všechno mějme na paměti při čtení následujících řádků.

Český panující kníže Bořivoj I. se narodil někdy v letech 852–853, zemřel snad v letech 888–890. Bořivojův hrob byl archeology označen jako hrob K1. Nacházel se v dnes už neexistující rotundě sv. Víta na raně středověkém Pražském hradě. Hrob byl později překryt podlahou svatováclavské kaple dnešní katedrály sv. Víta, Václava a Vojtěcha v Praze. Obě výše zmíněné kostry dospělých mužů měly stejnou krevní skupinu B. Ze všech těchto a z řady dalších skutečností badatelé vyvozují, že panující kníže Bořivoj I. byl blízkým příbuzným krále Svatopluka I. Podle přesvědčení některých badatelů byl Bořivoj I. dokonce synem velkomoravského knížete Rostislava, Svatoplukova strýce.

Kníže Bořivoj I. je prvním doloženým raně středověkým panovníkem v historické zemi zvané Čechy. Jím počínaje byli čeští panovníci nazýváni Přemyslovci, on sám byl skutečnou osobou bájného Přemysla Otčce. V dnešní době bychom ho nazývali: Moudrý zakladatel českého státu. Že byl zakladatelem rodu Přemyslovců, potvrzuje Prof. E. Vlček ve své závěrečné zprávě slovy: „Z dalších nápadných znaků, které jsou vyvinuty v určitém vzájemném vztahu u prvních Přemyslovců, je utváření nosního kořene, a to jak v úpravě nosočelního švu, tak ve změnách na čelní kosti a ve střední linii lebky. Také další znaky na obličejové kostře a v ušní a

Základy velkomoravského chrámu a pohřební kaple na Výšině sv. Metoděje v Uherském Hradišti. Základy pohřební kaple vidíme vpravo.

týlní krajině hovoří o značných vzájemných morfologických podobnostech. Podobnost zjišťujeme mezi lebkami K1 (Bořivoje I.) a knížete Václava Svatého, a také na lebkách Bořivojových synů Spytihněva a Vratislava.“

Závěrečná zpráva Prof. E. Vlčka pokračuje takto: „Kromě sledovaných znaků, geneticky zakódovaných na skeletu lebky, jsme mohli porovnat vzájemný vztah zkoumaných jedinců i po stránce příslušnosti k sérologickým vlastnostem. U kněžny sv. Ludmily byla určena krevní skupina A, u knížete K1 (Bořivoje I.) skupina B. Také u jejich synů Spytihněva a Vratislava i vnuka Václava Svatého to byla vždy skupina B.“ Dodejme k tomu, že je to stejná krevní skupina B, jakou měly pozůstatky neznámého velmože uloženého v pohřební kapli na Výšině sv. Metoděje v Uherském Hradišti.

Podle zpráv kronikářů a legendistů prvním panovníckým sídlem českého knížete Bořivoje I. bylo hradiště Levý Hradec. Raně středověké hradiště Levý Hradec stálo na katastrálním území dnešního města Roztoky, cca 10 km SZ směrem od centra hlavního města Prahy. Ostrožna, na které stálo hradiště Levý Hradec a kde dnes stojí románská stavba kostela sv. Klimenta, má rozlohu cca 6,4 ha. Nachází se vysoko nad levým břehem řeky Vltavy. Ostrožna byla vytvořena Žalovským potokem, který se nedaleko odtud vlévá do Vltavy.

Dnešní podoba kostela sv. Klimenta na Levém Hradci.
Založen byl českým knížetem Bořivojem I.

Křest knížete Bořivoje I.

(Autor obrazu: Karel Javůrek. Žil v letech 1815–1909)

Z legendy českého kronikáře Kristiána vyplývá, že to byl právě Bořivoj I., kdo šířil v Čechách moravské, tj. cyrilometodějské křesťanství. Jako vladař prý Bořivoj I. zemi Moravu navštívil roku 870. Čechy prý pak byly k Velkomoravské říši připojeny roku 871, kdy se velkomoravským panovníkem stal Svatopluk I. Legenda sice neuvádí počátek Bořivojova působení v Čechách, ale vypravuje o tom, že když kníže Bořivoj I. roku 874 podruhé navštívil krále Svatopluka I. na Moravě, byl pokřtěn arcibiskupem Metodějem. Poté se vrátil na Levý Hradec, kam ho jako poradce doprovázel kněz Kaich. Panující kníže Bořivoj I. pak na Levém Hradci založil dřevěný křesťanský kostelík, zasvěcený svatému papeži Klimentovi. Roku 884 mělo dojít k pohanské reakci českých velmožů a k jejich povstání, zaměřenému především proti panujícímu knížeti Bořivojovi I.

Kníže Bořivoj I. prý hned na začátku pohanského povstání uprchnul na Moravu. Češi pak jako svého pravého vládce povolali knížete svého rodu Strojníra. Ten byl předtím vypuzen do Franské říše. Frankové Strojnírovi plně důvěřovali, neboť podle zápisu Reginovy kroniky k roku 890: „Češi měli až do doby Svatoplukovy Velké Moravy knížata ze své krve a svého národa a zachovávali přitom franským králům slíbenou věrnost, aniž porušovali smlouvu.“ Vzhledem k tomu, že český kníže Strojmír žil ve Franské říši delší dobu lze předpokládat, že tam byl také pokřtěn. Mohl však být křesťanem výhradně latinského, nikoliv slovanského jazyka bohoslužeb. Údajně tam žil tak dlouho, že už zapomněl svůj rodný jazyk. (Poznámka J. K.: Regino z Prümü byl benediktinský opat východofranského kláštera, který stál u dnešního německého města Prüm. Narodil se cca roku 840, zemřel roku 915.)

Povstání bylo knížetem Bořivojem I. a Svatoplukovými vojáky, příšedšími z Moravy, roku 885 potlačeno. S dobou třetího Bořivojova návratu z Moravy do Čech souvisí reminiscence Fuldských letopisů, zapsaná neznámým kronikářem k roku 895. Podle tohoto zápisu si česká knížata stěžovala, že „král Svatopluk I. je násilně odloučil a odtrhnul ze spo-

lečenství a z moci bavorského národa...“ (Poznámka J. K.: Klášter benediktinů ve Fuldě se nacházel v dnešní německé spolkové zemi Hesensko, cca 100 km SV směrem od města Frankfurt nad Mohanem.)

Bořivoj I. se pak usídlil na hradišti zvaném Praha. Tam založil křesťanský kostel zasvěcený Panně Marii. V němž byl po svém skonu pochován. Nedávný nález kostrového pohřebiště velkomoravského typu na Pražském Hradě v Lumbeho zahradě dokládá stálou přítomnost moravské družiny a silné moravské vojenské posádky v Praze. Nemůžeme vyloučit ani názor, že od roku 885 se Bořivojovo postavení v Čechách podstatně změnilo – směrem k lepšímu. Panující kníže Bořivoj I. se stal Svatoplukovým místokrálem nebo guvernérem. Velkomoravský král Svatopluk I. a místokrál Bořivoj I. byli prvními svrchovanými vládci všech raně středověkých knížectví v historické zemi Čechy.

Antropolog Prof. MUDr. Emanuel Vlček, DrSc, identifikoval prvního historicky doloženého Přemyslovce knížete Bořivoje I.

Domněnku, že kníže Bořivoj I. pocházel z Moravy, by mohly potvrdit antropologické znaky jeho kostry. Ty se podle poznatků Prof. E. Vlčka poněkud odlišují od typu českých velmožů. Jsou přitom nápadně shodné s poněkud výraznějšími znaky kostry neznámého jedince, člena vládnoucí dynastie, pohřbeného ve zdobném sarkofágu v pohřební kapli na Výšině sv. Metoděje v Uherském Hradišti.

Moravský původ Bořivoje I. potvrzuje také údaj pozdního rukopisu staroslověnské legendy „O pustynníku Ivaně, koroleviče korvackom“. Pozdní datování tohoto rukopisu by nemělo být na překážku přijetí údajů z této legendy, neboť např. také nejstarší opis „Života Konstantinova“ pochází až z konce 15. století. Přestože se jedná o rukopisy mladšího data vzniku, údaje v nich jsou pokládány za autentické. V legendě o poustevníku Ivanovi se píše, že Bořivoj I. byl moravský kníže řeckého (míněno: cyrilometodějského) vyznání. Poustevník Ivan sám sebe nazval synem chorvatského krále. Starší badatelé hledali Ivanův původ v balkánském

Chorvatsku. Současní historici připouští, že mohl být synem krále Chorvatů žijících na území Velké Moravy. Chorvati tehdy žili na Moravě, ve východních Čechách a také na jihu dnešního Polska. Někteří badatelé jsou přesvědčeni, že poustevník Ivan byl synem krále Svatopluka I. Svým poustevnickým životem chtěl Ivan odčinit viny svého otce Svatopluka I.

V návaznosti na to jsou zajímavé rukopisy arabských spisovatelů 10. století, kteří zaznamenali zeměpisné zkušenosti svých obchodníků putujících v 9. a 10. století mezi Benátkami a jižním pobřežím Baltického moře. Tak např. Hudūd Al-Álam napsal, že na území dnešní Moravy „k velkému městu zvanému Chorvat přitéká řeka Krutá.“ (Poznámka J. K.: Jméno Krutá mohla tato řeka dostat snad kvůli záplavám, které občas způsobuje.) A pokračuje: „Město Chorvat bylo městem Chorvatů a je v něm sídlo velkomoravského panovníka. Jeho sídlo nazývají Grad, také Veligrad...“. Poustevník Ivan tedy mohl hovořit o svém otci moravském králi, který sídlil ve městě zvaném Chorvat.

My se dnes domníváme, že sídlo krále Svatopluka I. zvané Velehrad stálo v dnešním Starém Městě u Uherského Hradiště. Velmi pravděpodobně to byla rozsáhlá vodní pevnost, která jako obranný prvek využívala vodní tok řeky. Výše zmíněná řeka Krutá má dnes jméno Morava. Ustálil se názor, že také hlavní město Velké Moravy se tehdy nazývalo Morava. Svatý Metoděj byl po svém návratu z bavorského vězení nazýván arcibiskupem moravským.

Podle zápisu kronikáře král Svatopluk I. svého 18letého chráněnce Bořivoje I. ustanovil roku 871 panujícím knížetem Čechů. Je dosud nezodpovězenou otázkou, proč se rozhodl právě pro Bořivoje. Jistě měl na výběr ze starších a zkušenějších předních mužů. Svatoplukovo rozhodnutí je jedním z argumentů zastánců teorie pokrevního příbuzenství velkomoravských Mojžírovců se zakladatelem přemyslovské dynastie Bořivojem I. Kníže Bořivoj I. možná vyrůstal na Svatoplukově dvoře.

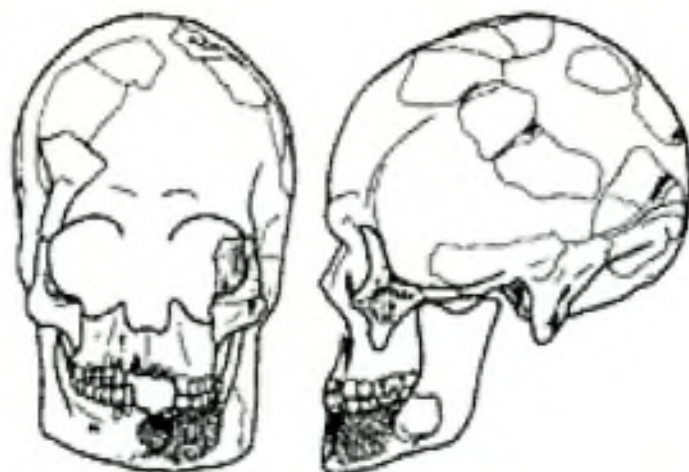
Některé naše čtenáře by mohl zajímat na kronikách a legendách jen málo závislý výklad, nedávno zveřejněný na internetu. Autor této teorie vychází z předpokladu, že nositelkami anomálie zvukovodu byly dvě rodné sestry. Jedna provdaná do rodiny budoucích Přemyslovců, druhá do rodiny vládnoucích Mojžírovců. Nabízíme ho v následujících šesti odstavcích:

Když roku 846 východofranský král Ludvík I. Němec v přítomnosti svého vojska odvolal na Moravě panujícího knížete Mojžíra I., na jeho místo dosadil Mojžírova synovce Rostislava. Když se pak se svým vojskem vracel domů, „setkal se v zemi zvané Čechy s velkými potížemi“. Tam totiž šlechta se změnou osoby panovníka na Moravě rozhořčeně nesouhlasila. Proto Frankům návrat domů co nejvíce znepríjemňovala. Do Čech pak následně směřovaly východofranské vojenské vpády v letech 847, 848 a 849, zatímco první vojenská výprava Východních Franků proti moravskému Rostislavovi se uskutečnila teprve až roku 855.

Češi před rokem 846 vkládali velké naděje do proti-franské politiky moravského knížete Mojžíra I. Byl to hlavní důvod

Lebka knížete Bořivoje I. z hrobu K1 v jižní části lodí původní Václavovy rotundy sv. Víta na Pražském hradě.

Lebka (? krále Svatopluka ?) z hrobu 12/59 umístěného uprostřed hrobní kaple na Výšině sv. Metoděje v Uherském Hradišti.

pro jejich zklamání, když král Ludvík knížete Mojžíra I. z funkce odvolal a na moravský trůn dosadil tehdy ještě profranského Rostislava. Zárukou dodržování politických a ekonomických závazků a smluv mezi Moravou a Čechy byla především vojenská a politická síla obou smluvních stran. Přesto byly vzájemné dohody (pro jistotu) ztvrdzovány ještě sňatky, případně také výměnou rukojmích. A tak byli i kníže Mojžír I. a jeho syn neznámého jména, předpokládáný otec budoucího krále Svatopluka I., s Čechy svázáni také pro obě strany výhodným sňatkem.

Jedním z mnoha vysvětlení neobvyklého umístění zvukodů na lebkách Svatopluka I. a Bořivoje I. je možnost, že sestra Bořivojovy matky byla provdána za Svatoplukova otce. K přenosu anatomické anomálie z Čech na Moravu by pak došlo přes Bořivojovu tetu. Velkomoravský král Svatopluk I. byl příslušníkem rodové větve Mojžírovců po svém dědečkovi, knížeti Mojžíru I. Byl jeho vnukem.

Později se vnitropolitická situace v Čechách a na Moravě obrátila. Kníže Rostislav se postupně vymaňoval z vlivu Východofranské říše, Češi se naopak s Východními Franky sbližovali. Proto roku 857 vyhnali z Čech pro-moravského knížete Slavíta. Ten mohl být otcem knížete Bořivoje I. Nebo měl Bořivoj I. jiného otce, se kterým žil ve vyhnanství v Čechách. Na Moravu se Bořivoj I. vrátil brzy po změně Rostislavovy politiky vůči Východním Frankům.

Když roku 870 Svatopluk I. svého strýce Rostislava z moravského trůnu svrhnul, byla roku 871 za knížete Svatopluka I. na Moravu provdána nejmenovaná česká knížecí dcera. Následujícího roku 872, pravděpodobně se Svatoplukovou vojenskou pomocí a ve spolupráci s dalšími pěti knížaty, bojoval kníže Bořivoj I. proti vojsku Východních Franků nedaleko Prahy na blíže neurčeném místě u řeky Vltavy. O dva roky později, roku 874, pak už Bořivoj I. seděl na pražském knížecím stolci pod záštitou moravského krále Svatopluka I.

Je také možné vytvořit teoretické schéma hledání nevěst pro moravské Mojžírovce v sousední spřátelené zemi Čechy. První vládce sjednocené Moravy kníže Mojžír I. měl mít za manželku knížecí dceru z hradiště Praha, sestru Bořivojova dědečka. Manželka Mojžírova syna, matka Svatopluka I., měla

pocházet z Chorvat. Její sestra měla být manželkou Bořivojova otce. A nejmenovaná urozená nevěsta je doložena ve zprávě o přepadení svatebního průvodu roku 871. Ta měla pocházet z oblasti Čáša a měla se stát nevěstou moravského krále Svatopluka I. Nevěsty byly vybírány nejen podle tehdejší politické situace, podle jejich bohatství, věku a krásy, ale také tak, aby nedocházelo k pokrevně spřízněným sňatkům.

Potud slíbené neoficiální vysvětlení události, kterými prošel český kníže Bořivoj I. Nyní se vrátíme k událostem, jak je popsali tehdejší kronikáři:

Když Bořivoj I. mezi lety 888–890 ve svých 36–37 letech zemřel, vládu v Čechách po něm převzal velkomoravský král Svatopluk I. To proto, že synové Bořivoje I. nebyli ještě plnoletí. Po Svatoplukově smrti v roce 894 všechny jim uzavřené smlouvy jakoby přestaly platit. Ani uzavřené manželské svazky v dané situaci ničemu nepomohly. Právě plnoletý Bořivojův syn Spytihněv I. přijal už roku 895 závislost na Východofranské říši. Z výše uvedených dat je možné vypočítat, že země Čechy byla součástí Velkomoravské říše přibližně 21–24 roků. Škoda, že jenom tak krátce!

Fuldské letopisy připisem k roku 897 nastalou situaci popisují takto: „Stalo se, že k císaři Arnulfovi, který toho času dlel ve městě Řezně, přišli vévodové národa Čechů. Nabídlí mu královské dary a žádali o pomoc jeho i jeho věrné proti nepřátelům, totiž Moravanům. Od nich byli často, jak se sami přesvědčili, velmi tvrdě utlačováni. Císař přijal tyto vévody milostivě a vložil do jejich srdcí slova útěchy. Rozradostněným a darem od císaře poctěným mužům pak dovolil odejít do jejich vlasti. A celý podzim se (císař) zdržoval v pohraničních místech na sever od Dunaje a řeky Řeznice s tím úmyslem, aby byl se svými věrnými připraven, kdyby nastala potřeba jeho pomoci shora uvedenému (českému) národu.“

Co je pravda a co jsou jenom účelové polopravdy a nepravdy, to už dnes nezjistíme. Chudáci naše děti! Ty jsou odkázány na to, co jim ve škole řeknou jejich páni učitelé a paní učitelky. Ani Ti v tom, bohužel, nemají zcela jasno...

*Z dostupné literatury připravil
Jiří Kachlik, Brno, Česká republika*

Vědci rekonstruovali obličej sv. Ludmily

Díky moderním vědeckým a technickým metodám můžeme při příležitosti jubilejního roku, ve kterém si připomínáme 1100 let od smrti svaté Ludmily, pohlédnout této světici do tváře. Mezinárodní tým odborníků z České republiky a Brazílie digitálně z jednotlivých segmentů znovu sestavil obličejovou část lebky kněžny Ludmily a celosvětově uznávaný specialista na rekonstrukci obličeje člověka podle lebky, Cícero Moraes, následně rekonstruoval Ludmilin obličej.

Na tiskové konferenci v Arcibiskupském paláci v Praze byla veřejnost seznámena se zajímavými výsledky celého vědeckého bádání, které představuje nejen podobu svaté Ludmily, ale díky spojení antropologů, archeologů, lékařů, geodetů a 3D designérů se dozvíme celou řadu detailů o osobě první české světice. Ty nám Ludmilu přibližují mnohem více, než jen jako pouhé jméno z učebnice dějepisu. Při práci vycházel realizační tým z nových digitálních modelů, pořízených kombinací laserového skenování a různých metod digitálních metrických analýz obrazu. Metod, díky kterým vznikly v minulých letech přesné digitální kopie ostatků přemyslovských knížat, české královny Judity, několika světců, ale třeba i Českých korunovačních klenotů, Závěšova kříže a relikviáře sv. Maura. Jedná se o způsoby dokumentace, jež jsou v současnosti považovány za nejpreciznější a také za nejbezpečnější. Jsou totiž absolutně bezkontaktní, a proto nachází své uplatnění při dokumentaci těch nejvíce nejšších historických artefaktů.

Pro potřebu náročného propojení odborníků ze dvou různých světadílů v době omezení, způsobených celosvětovou pandemií, bylo plně využito moderních metod virtuální a rozšířené reality. Díky tomu si mohl každý člen pracovní skupiny na stůl ve své kanceláři postavit naprosto věrnou

kopii části Svatovítského pokladu a pracovat s tímto materiálem jako by měl před sebou originál.

Vedle nových digitálních modelů bylo plně využito vynikajících studií a analýz, provedených profesorem Emanuelem Vlčkem, jehož pozůstalost poskytl jeden z partnerů projektu – Antropologické oddělení Národního muzea. Díky analýzám profesora Vlčka byl k dispozici velmi kvalitní antropologický posudek, rengenologické vyšetření a poměrně dobrá představa o zdravotním stavu kněžny. Dalším velmi přínosným zdrojem informací jsou potom výsledky moderních analýz kosterních ostatků nejstarších Přemyslovců z Pražského hradu, tedy Ludmiliných příbuzných.

Rekonstrukce obličeje kněžny Ludmily není prvním projektem tohoto druhu v České republice. Stejný realizační tým již v minulých letech tímto způsobem navrátil tvář české královny Judity Durynské, nejstarším přemyslovským knížatům z Pražského hradu a svaté Zdislavě z Lemberka. Všechny tyto projekty vznikaly z iniciativy dr. Augustina Anderleho, velitele východočeské komendy sv. Zdislavy, Vojenského a špitálního řádu sv. Lazara Jeruzalémského, který na jaře letošního roku podlehl dlouhé nemoci a výsledku posledního společného projektu se již nedočkal.

Každý takový projekt, každá rekonstrukce tváře dávno zemřelé osobnosti, přináší různá úskalí. V případě Ludmily poměrně dlouho panovala nejistota úspěšného dokončení prací z důvodu nekompletnosti lebky. Nejprve tedy bylo zapotřebí znovu anatomicky sestavit celou obličejovou část. Teprve potom začala samotná rekonstrukce obličeje. K řešení této úlohy využil Cícero Moraes kombinaci dvou trojdimenzionálních metod rekonstrukce obličeje. Metody anatomické a metody hloubky měkkých tkání. Metoda anatomická využívá skutečnosti, že lebka poskytuje jednoznačné informace o úponech jednotlivých svalů. Metoda měkkých tkání využívá znalosti tloušťky měkkých tkání na předem definovaných markrech (tedy konkrétních místech na lebce).

Vzhledem k tomu, že se tyto dvě různé metody postupu nevylučují a nejsou protikladné, využil Cícero při rekonstrukci obličeje výhod a nejlepších aspektů obou, jejich vzájemnou kombinací. Nejprve byla zkoumána úponová místa na lebce a na základě jejich robustnosti vytvořena svalová hmota obličeje. Svalovou vrstvu pak pokryla simulovaná hmota podkožního tuku a kůže (dle metody měkkých tkání). Vznikl tak základní rekonstrukční model. Finální úpravu představuje nanášení textur, vlasů, obočí apod. Tato poslední etapa rekonstrukce je již z velké části uměleckým vkladem. Z archeologického výzkumu ani z písemných pramenů nemáme totiž žádné informace o barvě očí, barvě vlasů, délce vlasů, přesném odstínu pleti apod.

*Podle zpráv České biskupské konference
www.cirkev.cz*

Do Tetína přijel přímý potomek kněžny sv. Ludmily

Vídeňský arcibiskup kardinál Christoph Schönborn
při homilii slavnostní mše svaté v Tetíně

V obci Tetín se v sobotu dne 18. září 2021 od 11. hodiny dopolední konala mše svatá, která byla součástí národní pouti u příležitosti uplynutí 1100 roků od mučednické smrti kněžny sv. Ludmily. Hlavním celebrantem byl český rodák, vídeňský arcibiskup Christoph kardinál Schönborn, který byl papežem Františkem ustanoven legátem pro tuto slavnost. Pro něho obec Tetín připravila velké překvapení. „Genealogové zjistili, že jste potomkem kněžny sv. Ludmily“, oznámil arcibiskupu kardinálu Schönbornovi starosta obce Martin Hrdlička a předal mu vypracovanou listinu, která dokládá postup rodu Schönbornů. Bližší informace o obsahu této listiny nám zatím nejsou známy.

Na dotaz Katolického týdeníku po bohoslužbě, co na to říká, že je jedním z potomků kněžny Ludmily kardinál s úsměvem dodal: „Velice mě ta zpráva překvapila a ještě dnes to zavolám mamince. Ale jsem si jistý, že jsme všichni příbuzní skrze Adama a Evu.“

Pan arcibiskup kardinál Christoph Schönborn přivítal poutníky slovy: „Je mi velkou ctí vyřídít vám osobní pozdrav od papeže Františka.“ Začal svou řeč v němčině a omluvil se za svoji špatnou češtinu: „K mé lítosti jsem se nenaučil česky a omlouvám se za špatnou výslovnost.“ Přesto v českém jazyce přednesl velkou část mešních modliteb. V průběhu mše svaté byla vyzdvižována sv. Ludmila nejen jako světice a panovnice, ale také jako babička. Starala se o pokračování svého rodu a zprostředkovala komunikaci mezi generacemi. „Moje maminka mne pověřila, abych Vás pozdravil. Narodila se v Brně, vdávala se v Praze. Nyní dovršila 101 rok a pro svých 15 vnučat je opravdovou babičkou“, řekl pan arcibiskup kardinál Christoph Schönborn.

Vídeňský arcibiskup kardinál Christoph Schönborn se narodil dne 22. ledna 1945 v hraběcí rodině na zámku Skalka u obce Vlastislavi, která tehdy patřila do Říšské župy Sudety. Dnes obec Vlastislav přínáleží do okresu Litoměřice v Ústeckém kraji České republiky. Christoph byl druhorozeným synem, měl 2 bratry a 1 sestru. V rodné zemi strávil jen prvních devět měsíců života, než jeho rodina byla v září roku 1945 v rámci odsunu Němců vysídlena z Československa. Potom žila převážně v Rakousku. Christoph po maturitě roku 1963 vstoupil do dominikánského řádu a studoval teologii, filozofii a psychologii v Bornheimu, ve Vídni a v Paříži.

Dne 27. 12. 1970 ho kardinál König vysvětil na kněze. Roku 1971 získal licenciát posvátné teologie a po dalších studiích v Řeznu získal doktorát posvátné teologie v Paříži. Od roku 1975 byl profesorem na Universität Freiburg ve Švýcarsku. Biskupské svěcení přijal v září 1991, kdy byl jmenován pomocným biskupem vídeňské diecéze. V roce 1998 byl jmenován kardinálem a krátce poté byl zvolen předsedou Rakouské biskupské konference. V roce 2005 byl novináři často uváděn mezi kandidáty na zvolení papežem.

*Ze zprávy Radka Plaveckého, Právo,
a článku Terezy Zavadilové, Katolický týdeník,
připravil Jiří Kachlík, Brno, Česká republika*

Konvoje přes Saharu

Měl jsem dlouhou šňůru cest po poušti. Devět měsíců jsem nespál v posteli. V přístavu Oran jsem přebíral tahače s návěsy, plně naložené strojním zařízením pro těžbu a úpravu rud. K tomu nutné zásoby. To vše bylo nutno dopravit přes Saharu. Pět až deset souprav, podle situace. Z Nigeru se naopak do přístavu vozil koncentrát rud k dalšímu zpracování.

Z Oranu do Ghardaia bylo 650 km zpevněné silnice v dobrém stavu. Odtud vedla částečně zpevněná silnice ve špatném stavu, 1 295 km pouští do města Tamanrasset v centru pohoří Hoggar. Tamanrasset byl založen původně jako vojenská základna určená k hlídání transsaharské obchodní cesty. Trasa Tamanrasset – Guezzam na hranici s Nigerem 400 km, cesta částečně zpevněná, těžko sjízdná pro auta s jednou hnací nápravou. Odtud na hraniční přechod Assamaka v Nigeru – 30 km měkká písčinná pista průjezdná pro speciálně vybavená vozidla, nebo v doprovodu tahačů. Protože armáda na obou stranách hranice od 90. let často tento hraniční přechod uzavírala v důsledku povstání Tuaregů, není silniční provoz v této oblasti řízen a neexistuje ani dopravní značení. Od konce první světové války Tuaregové vždycky povstávali proti každé centrální vládě. To se do dnešních dnů nezměnilo. Postupující terorismus a únosy zahraničních turistů v 90. letech zničily i cestovní ruch v této oblasti. Do Agadezu v Nigeru zbývalo 445 km. Cesta mizerná, většinou pista. Když vše šlo dobře, cesta Oran-Agadez, 2 820 km, trvala 12 dnů. V případě oprav a havárií mnohdy i déle.

Kříž z Agadezu – „Croix d'Agadez“ je považován za hlavní symbol Sahary. Tyto stříbrné šperky vyrábějí kováři ve městě Agadez v Nigeru technikou ztraceného vosku. Několik dílen jsem navštívil. Vždy jsem si několik šperků zakoupil, z pověřivosti. Když mě o kříž někdo požádal, dal jsem mu ho, taky z pověřivosti. Výsledek je, že žiju.

V první fázi se z vosku vytvoří hrubý model kříže. Pak se tento model obalí

jílem a následně vypálí v kovářské výhni, do které vhání vzduch učen pomocí koženého měchu. Teplotou se model roztaví a vosk otvorem vyteče. Do prázdné vypálené formy se nalije stříbro. Po vychladnutí se forma rozbije a získá se hrubý odlitek kříže. Po dlouhém pilování a cizelování vznikne proslulý kříž z Agadezu „Croix d'Agadez.“ V současné době nosí kříže muži stejně jako ženy.

Je známo 21 původních tvarů kříže. Každý kříž je znakem jednoho kmene pouštních Tuaregů. Podle jeho tvaru je možno určit příslušnost jeho nositele ke kmeni. U Tuaregů předává kříž otec synovi. Nelze s určitostí zjistit, odkud pochází tvar těchto 21 křížů:

- Původ se datuje do doby před rozšířením islámu (do 7. století). V té době byly pouštní kmeny pod vlivem křesťanství a přijaly symboliku křesťanského kříže.

- Je odvozen od ouškového kříže, symbolu krvelačné bohyně Tanit, uctívané v Kartágu.

- Kříž symbolizuje čtyři světové strany, důležité orientační body pro nomády v poušti.

Kříž 22. byl vytvořen tuarežským umělcem jménem Assaghiid v roce 1995, na počest Mano Dayaka. Dayak byl Tuareg, bojovník za svobodu. V devadesátých letech, v době, kdy jsem tam jezdil, vedl povstání Tuaregů v oblasti Ténéré v severním Nigeru. Kříž se stal symbolem tohoto povstání.

Jeden Tuareg mi vyprávěl, že Kříž z Agadezu je původně poselstvím lásky. Mnozí další

mi to potom v různých variacích potvrdili.

Takto jsem si tu historii zapamatoval. Mladý muž chtěl vyjádřit lásku dívce svého srdce, ale nemohl to udělat, protože dívka nemohla vycházet z domu bez doprovodu některého ze svých rodičů. Mladík se rozhodl požádat vesnického kováře o pomoc. Kovář měl velmi vysoké postavení ve společenství Tuaregů. Vyráběl kuchyňské nádobí a podle potřeby i různé kovové předměty pro běžnou spotřebu. Tuto jeho úlohu dnes převzal nyní levný dovoz předmětů z Asie. Kováři ale také byli, a až dosud zůstali, výrobci šperků a ozdob pro ženy. Jako takoví měli právo vstupovat do všech rodin. I v době kmenových válek patřili mezi ty, jejichž život chránily obě bojující strany. Tak velký byl jejich význam.

Vesnický kovář byl tedy pověřen úkolem předat dívce poselství lásky. Přemýšlel, jak to zařídit, aby vyznání bylo předáno diskrétně bylo mu porozuměno. Rozhodl se vyrobit šperk, který toto poselství lásky ponese.

Láska v jazyce tamachek, kterým se mluví mezi Tuaregy, se řekne „tora“. V písemném vyjádření jsou znaky pro t = o a pro r = +. Jestliže se pod znak pro t „o“ dá znak pro r „+“, vznikne počáteční jednoduchý tvar kříže z Agadezu. Další ozdoby kolem prý kovář přidal, aby zamaskoval příliš průhledné poselství. Já se ale domnívám, že pouze chtěl, aby sdělení o lásce vypadalo hezčí. Byl to kovář romantik. Našel si záminku k návštěvě dívčina domu a tam ji vsunul nenápadně šperk do ruky. Tím bylo jeho poslání splněno. Svatba byla slavná a všichni žili šťastně až do smrti. Croix d'Agadez zůstal.

Někdy se vezl náklad až do Čadu. Ve městě Agadez se odbočilo na Zinder vzdálený 430 km a potom k jezeru Čad a ještě kus cesty do vnitrozemí. V Čadu bylo špatné vše. Cesta ve velmi špatném stavu, písčité, stěží průjezdná. Poušť zde byla neklidná, plno ozbrojenců. Nepokoje tu trvaly v letech 1983 – 1987, kdy sever země, tzv. Aouzou Trip s bohatými nalezišti uranu, okupovala Libye. V roce 1984 se stal prezidentem Čadu Hissé Habré. Prezident vyhnal libyjské vojáky ze severu země za pomoci stovek ozbrojených pick-upů. Toto období konfliktu se nazývá Toyota-War. Smlouva mezi Čadem a Libyí o Aouzou Trip byla podepsána v roce 1989. Zbraně a ozbrojená auta mezi lidmi na poušti zůstaly. Tuaregové vyměnili velbloudy za pick-upy Toyoty. Stali se nebezpečnějšími.

Vzadu na autě byl namontován těžký kulomet. Většinou neměli náboje, ale kdo to měl poznat na dálku. Velká příležitost, jak přijít o krk. Nerad jsem tím krajem jezdil. Pod dva týdny jsem se vrátit nestihl nikdy. Měli jsme ale kontrakt na přepravu a odměna byla více než vysoká, nešlo odmítnout. Moji lidé živili početné rodiny a byli to většinou potomci válečníků a většině z nich nomádi něco ukradli. Neměli strach. Když bůh dá, přežijeme.

Naši klienti zkoušeli cesty přes západoafrické přístavy. Měli velké problémy s tranzitem od moře do vnitrozemí. Stalo se několikrát, že jim úřady zabavily náklad i auta. Proto padla volba jezdit přes Saharu.

V Alžíru, prvních 1 200 km od přístavu, bylo relativně bezpečno. Dál už jsme

si museli poradit sami. Denní etapy 200 – 400 km se určovaly podle vzdálenosti kempů. Nejčastěji to bylo u policejních stanic. Jinak tam, kde byla voda. Po několika prvních cestách ve dne jsme přešli na režim nočních jízd. To mělo několik důvodů.

Přes den je na poušti vedro. Ve stínu přes 50 °C. V noci bývá teplota i pod nulou. Kolem pisty, v úkrytech, čekala různá ozbrojená čeládka, co chce pocestné podřezat a okrást. Poušť je velká, každý má možnost se vám vyhnout. Kdo chtěl blíž, to byl pro nás potenciální nepřítel. Střelba, výstražná do pisku, se zahajovala na 1500 m. Jinak to nešlo. Ti nevitani návštěvníci jezdili na velbloudech a měli samopaly AK 47. Možná nám chtěli něco dát. My se nechťeli bratřit a oni se rozzlobili. Není příjemné, když vám kulky ze samopalu narážejí do kabiny auta.

Toto vše, co popisují, se odehrávalo za jízdy. Auta jela stálou rychlostí 30 – 40 km/h. Velbloud běží kolem dvacítky, jezdec sedí skoro 2,5 m vysoko a střílí jako zběsilý. Dal jsem příkaz zamířit na velbloudy. První velbloud padl, jezdec z té výšky také. Hubou napřed, na kamení. Zaprášilo se, jezdec nevstal, asi onemocněl. Padl druhý velbloud a celá tlupa zpomalila. Ještě pár vzteklych dávek směrem k nám a za chvíli jsme velbloudáře ztratili z dohledu. Zda se pro ty spadlé na zem později vrátili, nevím. Pro kočující Tuaregy je jejich velbloud nejcennějším majetkem a zárukou přežití. Pro dva jezdce na něm není místo.

Pozdě odpoledne, po příjezdu do kempu bylo vedro ještě velké, všichni jsme bývali špinaví, propocení a unavení. Nikomu se nechťelo do údržby aut. Bylo třeba měnit olej, čistit filtry, kontrolovat pneumatiky atd. Byl jsem placený za to, že náklad dovezu. Musel jsem lidi honit do práce. Vše kontrolovat. Nový olej směli mechanici nalévat až přede mnou. Starý olej jsem shromažďoval na vyprošťovacím kamionu. Do sudu ho také vlévali pod dohledem. Oni byli schopní nalít do auta 2x starý olej a ten čerstvý někde prodat. To platilo i o vzduchových a olejových filtrech. V Nigerii jsme vyjetý olej i použité filtry prodali na prvním větším tržišti. Zřejmě filtry vymyli a olej přefiltrovali a prodali dál.

I noční směna, ta hlídající, toho přes den moc nenaspala. V noci mi pak hlídky usínaly a množily se krádeže. Zkoušeli jsme to se psy, rotvajlery, bez většího výsledku. Psi to vedro nevydrželi, i když respekt v kempech měli. Potíž byla, že nekradli jen Tuaregové. I někteří naši lidé se snažili něco zcizit a prodat. V noci šlo krást snadněji. Ráno se posádkám nechťelo vstávat před rozedněním. V noci bývalo zima. Někdy i mráz. Večer řidiči dlouho seděli u ohýnků. Na cestu jsme vyráželi pozdě a museli jet zase tím poledním vedrem. Organizace kolony neměla řád, byl jsem z toho někdy zoufalý.

Situaci změnil nenápadný balíček od přítele. Čekal na mě, poste restante, v Oranu. Z Anglie jeden přítel obstaral nějakou oklikou dva americké navigační přístroje GPS, v tom čase ještě armádou utajované. Originál zabalené, k tomu nabíječky a návody k použití v angličtině. To byl pro nás objev. V té době měli ještě GPS zabudovanou umělou chybu v měření okamžité polohy, aby se zabránilo zneužití teroristy. Tato umělá chyba se nechala současným měřením dvou GPS přístrojů eliminovat.

Během několika dalších cest ve dne jsme pečlivě zaznamenávali souřadnice a popisy orientačních bodů na trase. Listy s poznámkami řadili do kroužkových sešitů. V kempech jsem se vyptával řidičů a hlavně policajtů na jízdní podmínky a situaci i mimo pistu. Pořídil jsem hodně podrobných nákrešů objížděk. Těmi jsem doplňoval popis trasy. Toto uspořádání do kroužkových sešitů mělo velkou výhodu. Bylo možno postupem času upravovat popis a dokladat další informace. Zkrátka, vytvořil jsem si vlastní mapy s trasou podrobně vyznačenou souřadnicovými body. Byl to v podstatě pruh papíru podlepený plátnem a to celé bylo navinuto na dvou dřevěných válcích jako dokumenty ve starém Římě. Během jízdy se jen odvinovával aktuální úsek pouště.

Bylo to v počátku mých saharských cest, nakonec jsem Saharu přešel více než 25 krát. Spolehlivá a výkonná skupina posádek a průvodců se teprve vytvářela. Fluktuace byla značná. Nesmělo se odmlouvat (jen těm vyvoleným jsem to prominul), a vůbec ne krást. Při první

krádeži následoval vyhazov ihned. Vyplatil jsem postiženému zbytek mzdy, dostal něco vody a starej se. Na Sahaře je živo, auta projíždějí relativně často. Je možné chytout stopa. Zdarma vás ale nikdo nikam nesveze. Za vše se platí. Ženský to měly snadnější, měly co nabídnout. Chlapi, když neměli peníze, museli si cestu odpracovat. To znamená dřít celý rok pro zachránce jen za ubytování a stravu.

Spolujezdce jsem získával různě. Nejméně spolehliví byli ti různí bratřenci na doporučení od známých. Během doby se ke mně přidalo několik šoférů ze zapadlých kamionů. Tedy ti, co jsme našli ještě živé. Zůstali tam u auta bez peněz, bez vody, hluboko v poušti. Vzal jsem je zdarma k nejbližší stanici. Ti, co se bránili, odvoz nepotřebovali. Jejich polohu jsem jen na nejbližší stanici nahlásil policajtům. Kočovní lupiči je obrali stejně. Mrtvé nebo živé. Obvykle s tím autem ztratili i všechn svůj majetek, někdy i majetek celé rodiny. Pocházeli většinou z Mali, mluvili francouzsky. Ono se jim vlastně domů ani moc nechtělo. Zklamali a nechtěli snášet posměch a výčitky svých bližních. Jinak drsní chlapíci. Znali poušť. Měli téměř animální zášť proti loupícím Tuaregům. Některým jsem nabídnul práci. Byli z nich dobří průvodci, skvěle střileli.

vozů budou za práci dostávat mzdu. Někteří u mne zůstali. Dobrého chlapa poznáte rychle. Několik spolehlivých mechaniků přišlo z Burkiny Faso.

Saharská pista je místy kilometry široká, plná vyjetých kolejí. Některé končí v jámách tekutého písku. Rozeznat tekutý písek pouhým okem je možné ve dne, ale vyžaduje to zkušenost a neustále pozorně sledovat pistu. Tyto úseky je třeba projíždět velmi pozorně, nejraději je objet. To lze skoro vždy. Poušť je veliká. Jen musíte vědět, kde uhnout a kam jet. K tomu nám sloužily ty přístroje GPS.

Vyprostit tahač s návěsem, když zapadnou oba, trvá několik dnů. Písek se musí odházet lopatou, až auto stojí volně v hluboké díře. Potom nastupují fošny, trámy a hydraulické zvedáky. Auto se vyzvedne o několik desítek centimetrů, podsype pískem a podloží kovovými rohožemi. Zvedáky se uvolní, trámy se podsypou pískem a celý proces se opakuje, až je auto na úrovni terénu. To vše pod palčivým sluncem Sahary, kdy i pod plachtou ve stínu je kolem 50 °C. V prachu a špině a za úplného bezvětrí. Nakonec pomocí kovových rohoží opatrně z nebezpečného místa vyjet. Nám se to stalo jen jednou. Většinou se zabořil jen tahač. V počátcích se nám to stalo několikrát. Vždy ve dne, když řidiči neuposlechli a jeli po pistě vedle sebe. Vyproštění bylo rychlejší.

Další jsem poznal u piva v přístavu. Chtěli se dostat domů na jih, do států pod Saharou. Neměli peníze, nějak jim to v Alžíru nevyšlo. Neuchytili se. Cestu že si odpracují. Výhoda byla, jako u saharských řidičů, že všichni mluvili francouzsky. Divili se zprvu, že kromě od-

Více jsme takových havárií potkávali. V mnoha případech nebyl čas ani možnost pomoci. Nakonec jsem tu a tam vytáhl lehčí auta. Vozil jsem sebou na doprovodném kamionu dlouhé lano. Někteří turisté měli ale takové vraky, že nebylo za co lano zapřáhnout. Bylo nebezpečí, že se něco utrhne. Potom by po nás chtěli náhradu. Ani pomáhat bližnímu není bez nebezpečí.

V tom čase jezdilo přes Saharu několik typů turistů. Typická byla mladá rodina s nezletilými dětmi v zánovním autě, vybavená jako na výlet do hor. Neměli dostatečnou zásobu vody, někdy ani náhradní kolo. Těch mamin a dětí mi bylo líto. Vody málo, rty rozpraskané, děti na pokraji zhroucení, v tom vedru už ani nenaříkali. Matky pološílené bezmoci. Myslely, že jim děti umírají. Někdy měly i pravdu. Kolem se rojili beduíni na velbloudech. Koukali, co kde ukrást. To byl smysl jejich existence. Neváhali zabíjet. Tiše, mačetou. To bylo zlé. Pomohl jsem vždy.

Dávali jsme postiženým nejprve vypít roztok s aspirinem, aby se jim rozředila krev. Potom zábaly z mokré látky. Jak se odpařuje voda, hlava i tělo se ochlazuje. Většinou se rychle zotavili. Vytáhli jsme jejich auto, když zapadlo. Nepojízdné auto jsme tu a tam vzali do vleku, jinak by o něj určitě přišli, ale nebylo to pravidlem. Občas mi něco za tu službu i zaplatili. Peníze jsem neodmítl. Nikdy jsem si ale o ně sám neřekl, ani moji lidé nesměli. Na poušti platí jiné zákony. Nechtěl jsem si bohy pouště rozhněvat.

Druhá skupina, to byli dobrodruzi všeho druhu, nejčastěji drogoví turisté. Koupili v Evropě levné ojeté auto a hurá přes poušť. Měli v úmyslu v Burkině Faso nebo Nigeru auto prodat. Za utržené peníze zakoupit letenky a drogy, trochu pofetovat a letadlem zpět do Evropy. Drogy byly v Africe levné a snadno dostupné. Tuhle skupinu jsem nechával mým lidem, jak se s nimi dohodnou. Za služby většinou zaplatili. Dámy v naturálních. Byly mezi nimi i hezké, všech odstínů kůže, nepokrytě nabízely přízeň. Jejich úsměvy přitom byly víc než svůdné.

Byl jsem šéf, jediný bílý v celém osazenstvu. Snadno rozpoznatelný. Šéf

konvoje je na poušti jako kapitán na lodi – první po bohu. Bůh je na nebi a šéf zde na zemi. Někdy ale dost osamělý. Platí nepsaný zákon: „Šéf, když chce udržet morálku, nesmí si před svými lidmi nikdy zadat.“ Má odpověď vždy zněla: „I am sorry, madam, maybe next time.“ Příště nikdy nebylo.

Páni platili peníze. Doprava postižených obou pohlaví byla striktně omezena jen k nejbližší policejní stanici. Zdálo se mi občas, že by ti moji chlapi chtěli toto pravidlo změnit. Byli už dlouho sami na cestách. Ženské spolehlivě rozhodí každou partu mužů, to je stará zkušenost. Jednomu se líbí zrovna ta jeho kolegyně. Na všechny se nedostane a vzniknou rozepře. V autech bylo plno zbraní. Pro ty moje kozlíky byly ty světlejší stopařky něco jako bohyně. Ty dámy, jak se mi doneslo, oceňovali naopak sexuální apetit a výdrž našich hochů. Zřejmě ti jejich narkomani měli potíže s erekcí. Pravidlo o dopravě postižených k nejbližší stanici jsem nezrušil.

Další skupina turistů, to byli rádobí profici v terénních osobních vozech. S písečnými rohožemi, dobře vybaveni vodou i potravinami. Ty jsem měl rád. Pomohli jsme, oni zaplatili, když měli. Někdy jsme po nich posílali vzkazy, jeli přece jen rychleji než konvoj. Také dostávali nutné informace o stavu cesty, kterou mají před sebou. Některé jsme dojeli a vytahovali i několikrát. Moc spěchali, nebo měli smůlu.

Během jízd ve dne jsme byli několikrát přepadení. Velbloudáři měli dobré informace o našem pohybu, čekali na nás v záloze. Trochu se při tom i střídalo. Poušť se stávala nebezpečnou. Často policajti nepustili auta s turisty samostatně na trasu. Organizoval se ozbrojený doprovod. Někdy čekalo na náš konvoj třeba i dvacet aut. Ta pak jela v koloně za námi.

Po zralé úvaze jsem přešel na jízdy v noci. Měl jsem navigaci GPS i podrobnou mapu trasy přes pohoří Hoggar směrem k Tamanraset. Posádky průvodců, řidičů i mechaniků vykrystalizovaly. Měl jsem dohromady kolem 30 stálých zaměstnanců. Kromě toho jsme znali mnoho spolehlivých řidičů, kteří se dali krátkodobě najmout na jednu cestu, když bylo nutně potřeba.

Policejní stanice byl shluk zděných budov. Kancelář, ubytování pro policajty a jejich rodiny. Skladiště, někdy i přístřešek pro auta. Všude prach, špina a množství použitých igelitových tašek a jiných obalů. Jakákoliv vegetace široko daleko je už dávno spálena. Sahara je zaneřáděná plastickými taškami a různým odpadem víc, než si umíme představit.

Stanice byla vybavena vysílačkou, radiotelefonem. Měli tam i malou elektrocentrálu. Když bylo palivo do motoru, mohli i svítit. Služba v poušti je těžká, nudná a nebezpečná. Vše se dováželo. Vláda platila policajtům málo a jen někdy. Ti proto okrádali pocestné. Zásoby jim přicházely nepravidelně. Na stanici byla většinou k dispozici voda. Každé ráno jsem se omyl, oholil, postříkal pitralonem a teprve pak jsem šel spát s noční směnou. Když nebyla nějaká oprava na autech. Domorodci podle čuchu poznali, kde spím a mluvili potichu. Tenhle zvyk, sprchovat se ráno, u mě přetrvával do dnešních dnů.

Během času, jak jsme kolem stanic pravidelně projížděli, jsme navázali jakýsi vztah s policejním osazenstvem. Musili jsme se ale povinně na každé stanici hlásit v určitém časovém limitu. Vydírat si nás netroufli. V případě poruchy nastávaly problémy. Trvalo vždy dlouho, než se věc vyřešila přes ministerstvo. Bylo lepší s nimi vyjít po dobrém. Občas jsme na stanici nechali nějakou naftu, někdy i jídlo, ceněný byl alkohol. Ten se nesměl pod přísnými tresty vozit. Vždy se ale pro policajty nějaká láhev Johnnie Walkera našla. Měl jsem v podběhu pod předním blatníkem navařený plech, vznikla jakási objemná kapsa na několik lahví. Tam nikdy nikdo auto nekontroloval. Během cesty, už na poušti, se svary rozbrušovačkou odstranily a náklad byl volný. V těchto skryších jsem vozil i zbraně a trhaviny, které jsme neměli povolené.

Za osadou Ain Salah se přes výběžky podhůří Tassili vstoupilo do pohoří Hoggar. Projíždělo se skalními soutěžkami, překračovali jsme řečiště dočasných toků. Divoká krajina. Čas od času se na cestě vyskytly překážky z navařených velkých kamenů. Mnohdy to byla i léčka od místních banditů, kteří v

odlehklých údolích nacházeli zdroje vody. Někdy jsme u těch závalů našli osádky aut, které nemohly pokračovat. Většinou už okradené. Vždy jsme, k údivu přihlízejících (i těch schovaných ve skalách), spolehlivě s pomocí nálože trhavin kameny z cesty odstranili. Cesta se rychle upravila a mohli jsme pokračovat. Nebylo bezpečné se tam zdržovat.

Whisky si cení policajti na poušti nejvýše. Jednou večer, to se jezdilo ještě ve dne, jsme objevili další levný zdroj úplatků. Pustili jsme si video s nějakým filmem. Policajti byli tak nadšení, že jsem jim tam jeden přístroj nechal. Nebyl to problém, vezli jsme jich několik. Byly levné, z výprodeje. Slíbil jsem, že až příště pojedou z přístavu, nějakou novou videokazetu jim přivezu. Stalo se potom pravidlem, že na každé cestě jsme na stanici nějakou přivezli, nebo ji vyměnili. Byli jsme ctní a vážení. Policajti měli sami starost, aby se nám nic zlého nestalo. Ztratili by zdroj potěšení. Korupce bují všude.

Na noční etapu se vyjíždělo před 18. hodinou, ještě za denního světla. Slunce už bylo za obzorem, poušť sálala horkem, jak do ní slunce celý den pálilo. Auta měla rozsvícená jen žlutá parkovací světla. Když bylo potřeba navigovat, jel jsem na prvním tahači. Jinak vedl konvoj určený nadvozný pro ten den a průvodce, který znal podrobně úsek před námi. Jezdilo se mnou několik šoférů z Mali. Ti znali poušť dokonale, měli většinou s bandity nevyřízené účty a taky dobře střídali. Já jsem jel obvykle za konvojem na vyprošťovacím kamionu, abych měl přehled, že žádná souprava nezůstala stát. Když se to stalo, vystřelil jsem červenou světlici a konvoj zastavil.

Osádky zůstávaly u svých tahačů. Průvodci s puškami podle vlastního uvážení buď zůstali u aut, nebo někteří odběhli stranou do výhodnější pozice. Pušky byly vybaveny pro noční vidění, měly tlumiče záblesku i zvuku. Věděli sami nejlépe, co bylo třeba podniknout. Když náklad neprojde, nebudou peníze. Přes vysílačky jsme se domluvili na dalším. Na zelenou světlici se konvoj opět dal do pohybu.

*Frank Nekovář
Z knihy: Afrika země Woodoo*

Český právník Vám radí (7)

26. Zjistila jsem, že když se projednávalo dědictví po mé babičce, která žila kdysi na území České republiky, byl prodán dům, který vlastnila, a to ve prospěch mého otce. Pamatuji si ale z vyprávění, že babička hovořila i o okolních polích, které patřily její rodině. Je možné nějak získat i tyto okolní pozemky?

Na tuto otázku není jednoznačná odpověď. Katastr nemovitostí je veřejně přístupný, a tak si můžete zjistit, zda jsou některé okolní nemovitosti ve vlastnictví třeba ještě stále Vaši zemřelé babičky či jiného rodinného příslušníka. Zpravidla je vhodné nechat si udělat tzv. due diligence těchto nemovitostí, které se zaměřuje na historii nemovitostí a které Vám vypracuje odborník, který se nemovitostmi v České republice zabývá a pracuje s nimi.

Při tomto historickém bádání zjistíte, zda byly nemovitosti převedeny na další osoby a na základě čeho se tak stalo. Mnohdy bylo důvodem vyvlastňování, ale třeba i prodej nemovitostí, kolikrát také nemovitost rodině ani nepatřila, ale rodina zde byla pouze v nájmu či ji jinak využívala. Jsou i případy, kdy se při zkoumání historie nemovitostí objeví další nemovitosti, které jsou stále evidovány na původního vlastníka, Vašeho příbuzného, a možná poté zjistíte, že zde existuje možnost nemovitost je získat, například podání návrhu na dodatečné projednání dědictví a v tom případě se poté obrátit na advokáta, který Vám s návrhem a celým dědickým řízením pomůže.

27. Vlastním ideální 1/4 domu v České republice. Bohužel není možné se domluvit s ostatními spoluvlastníky na správu daného domu, ve kterém jsou čtyři byty. Jak mám postupovat? Na koho se mám obrátit?

Někdy je soudní cesta až ta poslední, ve Vašem případě bude však nezbytná. Jako spoluvlastník zbývajících částí domu můžete další spoluvlastníky vyzvat k prodeji jejich spoluvlastnického podílu za tržní cenu, tedy cenu odpovídající danému místu a v daném čase. Nebude-li některý ze spoluvlastníků s prodejem souhlasit, můžete se obrátit na soud s žalobou na zrušení a vypořádání spoluvlastnictví, a to za cenu určenou soudním znalcem. Tyto soudní spory jsou zpravidla vedeny několik let a zahrnují otázku vypořádání investic, předkládání posudků atp. Je proto vhodné být zastoupen advokátem.

Daný případ by bylo nutné posoudit individuálně. V úvahu by možná připadalo rozdělení domu na bytové jednotky atp.

Určitě bych Vám doporučil obrátit se na advokáta, který Vás zastoupí jak v jednání se spoluvlastníky, tak při případném soudním jednání, pokud by nedošlo k dohodě.

28. Chtěl bych prodat nemovitost, kterou vlastnil můj otec a následně já. Dlouho o ni není postaráno, neboť žiji v zahraničí. Zjistil jsem však, že na nemovitosti je zástavní právo finančního úřadu a nelze realizovat prodej. Jak mám postupovat?

Vlastník má nejen práva, ale i povinnosti. Patrně jste opomněl hradit daň z nemovitosti a místně příslušný finanční úřad využil svého práva Vaši nemovitost obstatit. Doporučuji urychleně pověřit osobu, která za Vás vše dořeší. Nejlépe bude obstarat si právního zástupce, který za Vás vše vyřídí. Uhradí Vaše závazky, zajistí výmaz zástavního práva a pomůže s prodejem předmětné nemovitosti. Mohlo by se Vám také stát, že nemovitost bude prodána v dražbě a Vy tuto skutečnost neovlivníte.

29. Zdědil jsem nemovitost, kterou měl můj předek ve spoluvlastnictví s Českou republikou. Nejsm ale schopen nemovitost spravovat. Chtěl bych proto svůj podíl na nemovitosti prodat. Potřebuji k tomu souhlas druhého spoluvlastníka, tedy České republiky?

Můžete samozřejmě nakládat se svým podílem, to znamená, že ho můžete prodat třetí osobě. Od poloviny roku 2020 se ale do českého práva vrátil institut zrušeného předkupního práva. Což znamená, že ve Vašem případě nejste jakkoliv omezen při prodeji.

Doporučuji proto oslovit odborníka v České republice, který se zabývá nemovitostmi, vašeho právního zástupce, který Vám bude nápomocen při realizaci.

JUDr. Jaroslav Horký
Sokolovská 6/85,
18600 Praha - Karlín

Tel. +420221719041,
Fax. +420221719059
Mob. +420602205400
jhorky@ak-hp.cz
www.ak-hp.cz

18 Questions with Archbishop Vigano

At the end of August 2021, Robert Moynahan with Urbi et Orbi Communications posed 18 questions to Archbishop Vigano, former papal nuncio to Washington D.C. who exposed Vatican corruption and other godless behavior within the Church. The videos, answered one question at a time, have been released by their separate numbers. As of the writing of this article, questions 1-12 have been released with question #10 causing Google owned You-Tube to give Urbi et Orbi a "strike" in yet another one of their communist-like censorship moves. Urbi et Orbi thus began posting on Rumble as well, fearing that You-Tube would take down the videos. There is no longer a question of what is happening in the evil quest for a New World Order. In this article, the 1st question is posted. The truth is all that matters and those who seek to censor the truth and promote lies will be judged by our creator through whom no lie will escape. God bless Archbishop Vigano, a true Catholic, and truth tellers persecuted en masse world wide. For now, all of the questions can be found by searching Urbi et Orbi Communications, 18 questions with Archbishop Vigano.

QUESTION #1

Moynahan: It's the world and it's the Church. We are looking at a global pandemic and a global move towards a New World Order and we're also looking at the Church in confusion in division in concern about how it reacts to this New World Order whether it's breaking with it's tradition or holding fast to it's tradition and you've got comments to make and insights on both of these questions. The present pandemic and the present crisis in the Roman Catholic Church. So what do you think about the

current pandemic and about the current confusion and crisis in the Catholic Church under the leadership of Pope Francis?

Archbishop Vigano: It now seems clear to me that we are facing a siege on both the social and religious front. The so-called emergency pandemic has been utilized as a false pretext to impose the vaccination and the Green Pass in many nations of the world, in a simultaneous and coordinated way. At the same time, on the other front, not only do the ecclesiastical authorities not condemn in the least the abuse of power by those who govern public affairs but they support them in this wicked plan and go so far as to condemn those who do not accept being subjected to inoculation with an experimental gene serum, with unknown side effects, that does not impart any immunity from the virus, to say nothing of the moral implications related

to the presence of genetic material derived from aborted fetuses, which for a Catholic is itself a more than sufficient reason to refuse the vaccine. We are at war, a war that is not openly declared, that is not fought with conventional weapons, but a war all the same in which there are aggressors and aggresses, executioners and victims, kangaroo courts and prisoners. A war in which violence ensues in ostensibly legal forms in order to violate the rights of citizens as well as believers. It is an epochal war that is a prelude to the end times and the great apostasy spoken of in sacred scripture.

Archbishop Vigano is a true vicar of Christ. All of the questions posed to Archbishop Vigano are equally important to listen to. I am extremely relieved to have the Archbishop speak on my behalf. Through years of fighting an establishment where I saw illogical and harmful things taking place, the current situation is a culmination of decades of compliance and/or indifference to the godlessness that I have personally witnessed upon getting involved in both political and religious fronts. Do not be afraid of being persecuted for the truth. Get involved. Do not be "of the world" but of God.

If the world hate you, know ye, that it hath hated me before you. If you had been of the world, the world would love its own: but because you are not of the world, but I have chosen you out of the world, therefore the world hateth you. Remember my word that I said to you: The servant is not greater than his master. If they have persecuted me, they will also persecute you; if they have kept my word, they will keep yours also. (*Douhey Rheims Bible*, John 15. 18-20).

By Jana Krcek

MY LITTLE CATECHISM

59. Q: What is the sacred liturgy?

A: The Church's public worship of God.

In the Bible: John 4:23-24

In the Catechism: CCC, 1069, 1070

60. Q: What attitude should we have when we participate in the sacred liturgy?

A: We should have the attitude of reverence in our hearts and respect in our actions and appearance.

In the Bible: Hebrews 12:28

In the Catechism: CCC, 2077

61. Q: What is a sacrament?

A: A sacrament is an outward sign, instituted by Christ and entrusted to the Church to give grace. Grace bears fruit in those who receive them with the required dispositions.

In the Bible: 2 Peter 1:4

In the Catechism: CCC, 1131

Going Deeper

God gives you grace to help you do what is good and right. When you are open to God, he also gives you the grace to be kind, generous, courageous, and compassionate toward others. Grace bears good fruit in our lives. One of the most powerful ways God shares his grace with us is through the sacraments. This grace helps us to become the very best vision of ourselves, grow in virtue, and live holy lives.

62. Q: How does Jesus share his life with us?

A: During his earthly life, Jesus shared his life with others through his words and actions; now he shares the very same life with us through the sacraments.

In the Bible: John 3:16; John 6:5-7

In the Catechism: CCC, 521, 1131, 1115-1116

Going Deeper

God loves to share his life and love with us. We can experience his life through daily prayer, Scripture, and through serving one another. The most powerful way that God shares his life with us is through the sacraments. Sunday Mass and regular reconciliation are two sacraments that guide us and encourage us on our journey to become the best vision of ourselves, grow in virtue, and live holy lives.

MŮJ MALÝ KATECHISMUS

59. Otázka: Co je to posvátná liturgie?

Odpověď: Veřejné uctívání Boha v církvi.

V Bibli: Jan 4: 23-24

V katechismu: KKC, 1069, 1070

60. Otázka: Jak bychom se měli chovat, když se účastníme posvátné liturgie?

Odpověď: Měli bychom mít ve svých srdcích úctu a tomu by mělo odpovídat naše chování i zevnějšek.

V Bibli: Židům 12:28

V katechismu: KKC, 2077

61. Otázka: Co je svátost?

Odpověď: Svátost je viditelné znamení, ustanovené Kristem a svěřené církvi k rozdávání milosti.

Milost přináší ovoce těm, kteří ji přijímají náležitě disponováni.

V Bibli: 2 Petr 1: 4

V katechismu: KKC, 1131

Hluběji:

Bůh nám dává milost, aby nám pomohl dělat to, co je dobré a správné. Když jsme otevření Bohu, dá nám také milost, abychom byli laskaví, velkorysí, odvážní a soucitní vůči ostatním. Milost přináší v našem životě dobré ovoce. Jeden z nejmocnějších způsobů, jak s námi Bůh sdílí svou milost, je prostřednictvím svátostí. Tato milost nám pomáhá stát se dokonalými, růst ve ctnostech a žít svatý život.

62. Otázka: Jak s námi Ježíš sdílí svůj život?

Odp.: Během svého pozemského života sdílel Ježíš svůj život s ostatními prostřednictvím svých slov a skutků; nyní s námi sdílí stejný život prostřednictvím svátostí.

V Bibli: Jan 3:16; Jan 6: 5-7

V katechismu: KKC, 521, 1131, 1115-1116

Hluběji:

Bůh s námi rád sdílí svůj život a lásku. Jeho život můžeme zakusit prostřednictvím každodenní modlitby, Písma svatého a vzájemné služby. Nejlepší způsob, jakým s námi Bůh sdílí svůj život, je prostřednictvím svátostí. Nedělní mše svatá a pravidelná zpověď jsou dvě svátosti, které nás vedou a povzbuzují na naší cestě, abychom se stali dokonalějšími, rostli ve ctnostech a žili svatě

Podle: My Little Catechism – The Dynamic Catholic Institute, USA – 2018

Přeložily do českého jazyka děti z České sobotní školy kardinála Berana v České misii v Brookfieldu, IL.

HLASY NÁRODA - VOICES OF THE NATION - Měsíčník České Misie v Chicagu - Vydává Česká Misie - náboženské a kulturní středisko 9415 Rochester Ave., Brookfield, IL 60513. Mobil: (708) 533 - 1050, Telefon + Fax: (708) 255 - 5117, E-mail: velehradchicago@comcast.net Řídí: Mons. Dušan Hladík s redakční radou. Adresa: HLASY NÁRODA 9415 Rochester Ave., Brookfield, IL 60513. Roční předplatné (12 čísel) – USA osobní odběr 30.00 USD, USA poštou 50.00 USD, Kanada letecky 65.00 USD, Cizina letecky 90.00 USD. Jednotlivé číslo 2.50 USD. Šeky pište na CZECH MISSION. Nevýžádané rukopisy se nevracjí, redakce si vyhrazuje právo zasláné články a dopisy zkrátit, aniž by tím byl změněn jejich původní obsah. V otázkách soukromých zjevení, která dosud nebyla schválena církví, se plně podřizujeme definitivnímu rozhodnutí církevní autority.

Tajemné podzemí hradu Trosky

Hrad Trosky stojí na dvou čedičových sopouších v Chráněné krajinné oblasti Český ráj. (Poznámka: sopouch je v tomto případě kanál sopky, kterým magma sopky v dobách neogénu postupovalo směrem k zemskému povrchu.) Dva už dávno vychladlé čedičové komíny se dnes tyčí do výšky 488 m n. m. Na sluncem vyhřátých čedičových skaliskách se daří teplomilné fauně a flóře. Alexander Humboldt, světově proslulý znalec přírody, označil přírodní útvar Trosky za jedinečný výtvor, srovnatelný svou výjimečností s egyptskými pyramidami. Pouze s tím rozdílem, že pyramidy vytvořili lidé, kdežto sopouchy pod hradem Trosky vytvořila příroda.

Hrad Trosky patří mezi nejznámější a nejvýraznější hrady České republiky. Stojí na katastrálním území obce Troskovice v okrese Semily v Libereckém kraji. Na mapě ho najdete cca 2,5 km JZ směrem od města Rovensko pod Troskami. Založen byl panem Čeněkem z Vartenberka na konci 14. století (někdy mezi roky 1380–1390). Původní tvrz a pozdější hrad stál v rozlehlé rovině, mohl proto bezpečně kontrolovat celý okolní kraj.

Bizarně krásná, starobylá zřícenina hradu Trosky je opředená mnoha pověstmi a legendami. Jedna z nich vypráví, že na hradě žily dvě ženy, které se velmi nesnášely. Na věži zvané Bába žila paní Markéta, vdova po panu Otovi I. z Bergova, na věži zvané Panna její ovdovělá snacha paní Barbora. Každé ráno prý Markéta ze svého obydlí nelichotivě vykřikovala na snachu Barboru a ta jí s nemenší urputností odpovídala. Hádaly se téměř každý den, až do skonu paní Markěty. Barbora pak čekala, kdy se ozve hlas její tchýně. Po několika dnech si uvědomila, že trpí steskem po své sokyni. Zanedlouho se také odebrala na onen svět. Jenom názvy Bába a Panna zůstaly jako dva pomníky lidské revnivosti. Co je na tom pravdy nevíme, ale každá pověst má nějaký reálný základ.

O dobytí hradu Trosky se pokoušelo husitské vojsko v čase, kdy ho vlastnil a na něm žil pan Ota IV. z Bergova. Ten pronásledoval stoupence „podobojí“. Proto se husité roku 1424, a zejména pak roku 1428, snažili hrad pokorit. Roku 1428 se už nechtěli zdržovat obléháním hradu, neboť jim bylo známo, že hrad má spojení se širokým okolím tajnými podzemními chodbami. Roz-

hodli se proto pro rychlý vojenský přepad.

Střední část hradu rychlému náporu neodolala, vzápětí se husitům vzdala i posádka západní hradní věže. Její obránci se zalekli palby „těžkých kusů“, jak bylo tehdy nazýváno dělostřelectvo. Zato obránci hradní věže na východní straně hradu se statečně drželi. Přes všechno úsilí husitských vojsk se ubránili. Proto, když husité zanechali boje a odtáhli dále, byla západní, rozložitější věž hradu Trosky nazývána posměšným názvem „Bába“. Kdežto východní vyšší a štíhlejší věž, jejíž posádka se husitům nevzdala, se dodnes nazývá „Panna“.

V nejistých časech po bitvě u Lipan se na konci roku 1437 zmocnil lší hradu Kryštof Šof z Helfenburka. Jeho oddily v tichosti slezly hradby a část posádky pobýly. Majitel hradu pan Ota IV. z Bergova nestačil při útoku uprchnout do bezpečné věže Panna a byl proto při napadení hradu zajat. V té době se Šofovi podařilo obsadit a držet také nedaleký hrad Valdštejn. Kryštof Šof byl vyhlášen zemským škúdcem a byla proti němu v roce 1440 vypravena zemská hoto-vost. Vojsko poměrně lehce během 2 dnů dobylo hrad Valdštejn, ale hrad Trosky se Šofovi podařilo ubránit. Ještě další 4 roky pak terorizoval zdejší kraj svými loupeživými výpady. V roce 1444 byla část jeho bandy při jedné výpravě napadena a pobita žitavskými oddily.

Za pozdějšího vlastnictví Valdštejnů (počínaje rokem 1622) se hrad Trosky postupně měnil ve zříceninu. To proto, že v průběhu třicetileté války sloužil jako pevnost a byl oběma válčícími stranami několikrát dobyt. A také proto, že po skončení 30leté války se jeho majitelé přestali o hrad starat. Posledním majitelem, nikoliv obyvatel hradu, byl přibližně v polovině 19. století velkostatkář Alois Lexa z Aehrenthalu. Ten si roku 1841 uvědomil výhodnou polohu hradu Trosky a rozhodl se k vrcholu věže Panna vybudovat schody. Byla by tam přirozená a zajisté hojně navštěvovaná rozhledna. Je-nomže: Uprostřed práce pan Alois Lexa zemřel, a tím zašel i jeho dobrý nápad.

Hrad Trosky na návštěvníka působí velmi tajemně až do dnešních dnů. Přibližně v polovině vzdálenosti mezi věžemi Bába a Panna se nachází prohlubeň, zavalená balvany. Toto místo se dnes nazývá „díra do pekla“. Má být začátkem široké trhliny, procházející

západním směrem od hradu až do hloubky 600 m. Východní svah vedle této prohlubně prý byl prokletým místem. Vypráví se, že se zde v pozdějších dobách nacházela i šibenice. Nelze zapomenout na skutečnost, že celý tento kraj je bohatý na podobná tajemná místa. Připomeňme si nedaleký hrad Houska, kde se má nacházet „brána do pekla“, nebo také vrch Ortel u Cvikova, kde kdysi dávno stála keltská svatyně.

Pod hradem Trosky se prý rozkládá velký labyrint podzemních chodeb. Dochoval se například záznam o průzkumu z 19. století, který prováděl Dr. Pařízek. Na základě vyprávění místních lidí se přibližně v roce 1885 vydali badatelé prozkoumat rozsedlinu, ležící východně od hradu Trosky. Mezi pískovcovými skalisky měl být vchod do tajné chodby. Po několikadenní práci se průzkumníci úzkou, přibližně 100 m dlouhou chodbou, dostali do velké jeskyně.

Jeskyně prý byla velmi vysoká a prostorná, téměř jako Malé náměstí ve městě Jičíně. Vzduch v ní byl chladný a čistý, dno jeskyně bylo písčité. Od stropu visely obrovské balvany, což se badatelům jevilo jako velmi nebezpečné. Vpravo měla vést další chodba do hlubokého sklepení, přičemž vstupu do něho bránil veliký balvan. Na balvanu měli badatelé nalézt nápis datovaný rokem 1772: „Ani krok dále, nebo to bude tvoje smrt!“ Nápis prý zde zanechali 4 jičínské občané, kteří se na balvan podepsali.

Výzkumníci se k chodbě vrátili ještě několikrát. V roce 1910 byla po velmi namáhavé práci potvrzena existence jeskyně. Objevena byla také chodba, místy dlážděná pískovcovými deskami. Další práce byly, bohužel, zastaveny pro nedostatek finančních prostředků. Bylo by určitě velice zajímavé zjistit, co by objevili novodobí hledači pokladů, kteří pracují s prostředky moderní techniky.

S využitím práce Petra Matury, Wikipedie a knihy Josefa Pavla:

Pověsti českých hradů a zámek

připravil Jiří Kachlík, Brno, Česká republika

**Foto na zadní straně:
Hradní věže Bába a Panna
na hradě Trosky**

